

Men vroeg, wat zoo'n vrouw bij het leger moest doen, of zij soms de soldaten voortaan zou leeren hoe te vechten. Ook vreesde men een treden in de rechten van de doktoren. In den regel meent men, dat met het einde van den Krimoorlog haar levenswerk goeddeels is afgelopen. Voor haar eigen bewustzijn was het dat allerminst. Het leven had haar een overvloed van praktische ervaring gegeven. Voor haar was dat het uitgangspunt voor nieuwe plannen. Zij had geen blijvend werk tot stand gebracht. Aan haar helpsters had zij slechts een tijdelijk onderricht kunnen geven. De verbeteringen, die zij in den gezondheidsdienst en in de administratie van het leger had kunnen bewerken, verdwenen met de beëindiging van den oorlog. In de legeradministratie in het vaderland zelf was niets veranderd. Nu gaat zij aan het werk om ook daar verbeteringen te verkrijgen. De gezondheidstoestand was slecht, de sterfte onder de soldaten in Engeland groter dan die onder de zieken op het laatst van den oorlog in de Krim. Zij weet te bewerken, dat de regeering een commissie van onderzoek instelt. Als de plaatsruimte het toeliet, zou het interessant zijn eens te laten zien, met welk een — ik zou bijna zeggen vrouwelijke — hardnekkigheid zij wist te bewerken, dat haar gegevens in het rapport van de commissie werden verwerkt en ook praktisch benut. Dat de tegenstand niet gering was, blijkt wel hieruit, dat zij had bedreigd met een beroep op de publieke opinie, als men haar zin niet deed, zeer goed bewust, welk wapen zij daarin door haar populariteit had.

Was de organisatie van den gezondheidsdienst in het leger haar eene groote werk, het andere, meer bekend, was haar hervorming van het ziekenhuiswezen.

Het zou te ver voeren hier nader in te gaan op hare verdiensten op het gebied van het inrichten van de ziekenhuizen. Bij haar strijd daarvoor trachtte zij alles te benutten, wat wetenschap en statistiek konden geven. Het meest interesseert ons de opleiding van de verpleegsters, die daarmee nauw samenhangt. Aan die opleiding werd hier en daar wel iets gedaan. Het nieuwe, dat Florence Nightingale bracht, was het verplegen met gebruik maken van alles wat de medische wetenschap bracht. Dit is insoover bijzonder, omdat eerst nadien de groote ontwikkeling van de moderne chirurgie met zijn antiseptische behandeling en van de bacteriologie is gekomen. Toch ook te begrijpen. In dezen

tijd krijgt de natuurwetenschap de menschheid onweerstaanbaar onder haar beking. En het is niet verwonderlijk, dat een zoo verstandelijk ingestelde vrouw als zij die beking ondergaat. Het bijzondere is, dat zij die weet om te zetten ten dienste van haar levensideaal: de betere hygiënische verzorging van de menschheid.

Het verdere nieuwe, wat zij brengt, is, dat zij de verpleging niet meer voorbehoudt aan godsdienstige groepen als kloosterorden en diaconessen, maar weet te maken tot een werk voor de in het gewone leven staande ongehuwde vrouw. Wat dat beteekent befeffen we des te beter, wanneer we bedenken, dat de mogelijkheid om eigen brood te verdienen voor de ongehuwde vrouw buiten het gezin toen vrijwel niet bestond. Het werk op kantoren, bij het onderwijs in zijn verschillende vormen, het velerlei maatschappelijk werk bestond toen nog niet. Inderdaad heeft zij dus mede de stoot gegeven tot een geheele omkeer in de plaats van de vrouw. Maar juist hier is er aanleiding de vraag te stellen of bij het vele goeds, dat zij daarmee ongetwijfeld gebracht heeft, hier ook schaduwzijden zijn, die nauw samenhangen met haar karakter.

Het leven was voor haar allereerst een roeping tot arbeid. Zelf was zij zeer godsdienstig en zij was ervan overtuigd, dat de godsdienst de kracht in het leven moet zijn. Maar dat beteekent volgens haar niet, dat een geloovig leven voldoende is voor goed werk. Daarnaast vraagt zij nog iets. En wel, dat het werk in iemands leven zulk een centrale plaats krijgt, dat het met een bijna godsdienstige overgave en toewijding wordt verricht. Vandaar ook, dat zij het als een zekere ontrouw voelde, wanneer een van de zusters het werk in een meer leidende positie „in den steek“ liet, om te gaan trouwen. Zelf heeft zij een huwelijksaanzoek afgewezen, dat volgens haar eigen getuigenis haar alles zou gegeven hebben, wat zij verlangde, behalve dat eene, de mogelijkheid, zich ook te geven aan eenig groot werk.

Deze opvatting heeft zij doorgezet met zulk een consequente hardnekkigheid, dat zij er lichamelijk en geestelijk door geknakt is, en gefaald heeft aan de vrouw in dit opzicht het juiste evenwicht te wijzen.

Eigenlijk heeft zij nooit gekend een van de kostbaarste dingen in het leven: dat men wordt liefgehad met die liefde, waarvan men weet, dat het de liefde is, die niet zichzelf zoekt. Het is geen wonder, dat zij bij het

ouder worden zwaarmoedig werd, omdat zij toen ging voelen het gemis van de blijheid die ligt in het liefde geven en ontvangen. Door haar werk had zij die liefde kunnen vinden, als zij haar levenstaak minder zake-lijk en meer als een deel van het volle menschenleven had gezien.

Om diezelfde reden heeft zij eigenlijk nooit de weg naar het hart van de vrouw gevonden. Zijzelf zocht de oorzaak bij de vrouw. In een van hare brieven beklagt zij zich erover, dat zij geen school heeft gemaakt, en dat haar kijk op de dingen de vrouw niet heeft gegrepen. Zij wijt dit aan het gemis aan toewijding aan den arbeid, die zij, in tegenstelling met de gangbare meening, wel bij de mannen, niet bij de vrouwen heeft aangetroffen. De oorzaak ligt echter bij haarzelf. Haar kracht lag vooral op intellectueel terrein. Wanneer zij gegevens kon verzamelen en rangschikken, rapporten opstellen, conclusies trekken, dan was zij in haar element. Maar wanneer de inhoud van die rapporten moest worden uitgevoerd, dan duldde zij geen tegenstand. In hoofdzaak had zij daarbij te maken met mannen. Wist zij een van deze te overtuigen van de juistheid van haar inzicht, dan kreeg zij in hem een bondgenoot, die tot verwezenlijking van haar doel verder den weg baande. Was er zoo iemand niet, dan werd haar slagen bemoeilijkt, omdat zij de noodige soepelheid miste om anderen met tact te winnen.

Wie iets weet van de organiseerende talen-ten van de vrouw, juist op maatschappelijk terrein, zal dan ook niet twijfelen aan het onhoudbare van haar kijk op de vrouw. Wel blijkt, hoe zij gefaald heeft de weg naar het hart van de vrouw te vinden en de daar sluimerende organisatorische gaven wakker te maken. Zij meende, dat de vrouw op dezelfde wijze voor een grootsch doel warm gemaakt kan worden als de man. Gelukte dat niet, dan stootte zij af inplaats van door zelfcorrectie een beteren weg te vinden. Vandaar ook het tekort in de verpleegstersopleiding, zooals zij die heeft ontworpen, en zooals die nog in hoofdtekken bestaat.

In het vastleggen van de beginselen, wat betreft het technische deel van de opleiding, was zij in haar kracht. Maar zij verwachtte, dat de jonge vrouw bij haar intrede in het ziekenhuis een gevormde persoonlijkheid zou zijn, die wist, wat zij wilde, en onverstoort op haar doel — de verpleging — afging. Haar eischen aan de jonge verpleegster, wat betreft moraliteit en karakter, waren

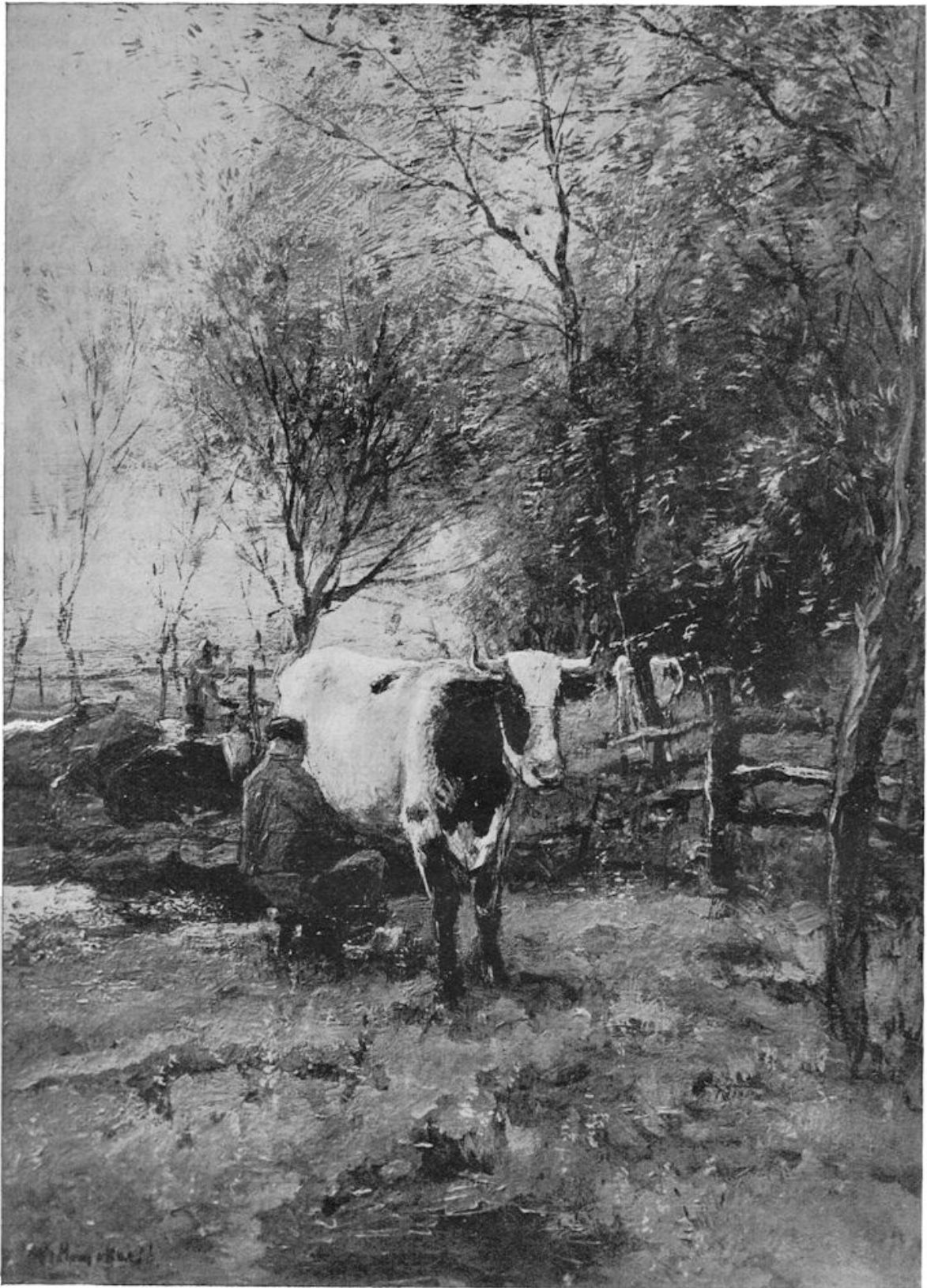
absoluut. Maar zij gaf niet de weg aan, waarlangs de jonge vrouw daarheen kon worden gebracht. Dit gemis deed zich in den eersten tijd niet zoo gevoelen. De meisjes, die zich aan het werk gaven, waren nog opgegroeid in strenge opvattingen, en voelden zich gedragen door haar huiselijken kring. Met het jonge meisje van thans staat het heel anders. Voor haar zijn de levensbeginselen, die een halve eeuw geleden als axioma golden, zoo zij ze al niet in twijfel trekt, dan toch in elk geval voor discussie vatbaar.

Zoo zien we dan nu in de verpleegstersopleiding dit tekort, dat jonge vrouwen, in de jaren, waarin haar geestelijk leven zulk een ontwikkeling doormaakt, een technische opleiding krijgen, die niet wordt aangevuld door een leiding bij haar geestelijke groei. Nu weet ik wel, dat helaas ook bij de andere opleidingen van onze jonge meisjes aan die zijde een tekort is. Maar dat tekort wordt daar meer gecorrigeerd. In den regel blijven zij daarbij in het huiselijk milieu. En in elk geval blijft er voldoende gelegenheid voor karaktervorming door club- en vereenigingsleven.

Bij de verpleegstersopleiding is dat niet het geval. Door het inrichtingsleven wordt het jonge meisje in hare gevoeligste jaren langen tijd onttrokken aan den gunstigen invloed van het huiselijk milieu, zonder dat zij daartegenover iets gelijkwaardigs vindt. Zij is aangewezen op de innerlijke kracht, die zij meebrengt. De opleiding zelf versterkt die niet bewust. Ik weet, dat de besten dit betreuren. Maar men heeft hier te doen met toestanden, die historisch gegroeid zijn en daarom niet gemakkelijk veranderd kunnen worden.

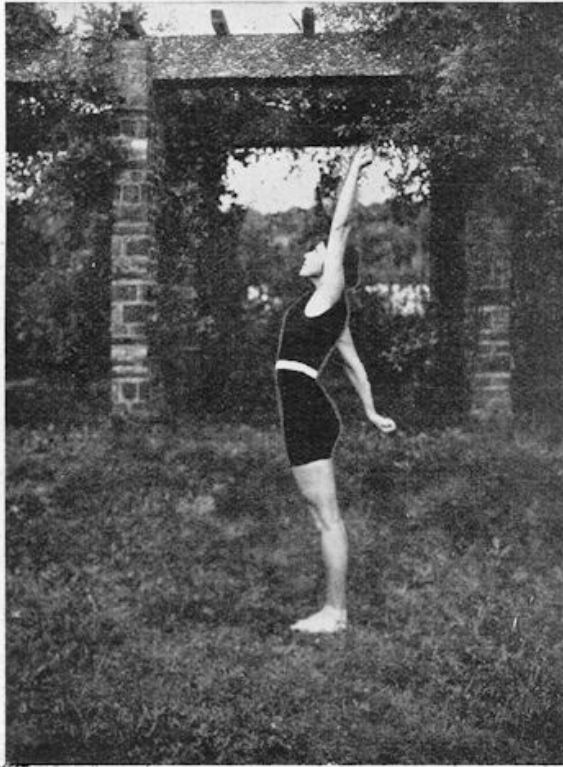
Toch zal die noodzaak steeds grooter worden. Florence Nightingale heeft zich voorgesteld, dat de verpleegster niet uitsluitend technisch onderlegd zou zijn, maar dat van haar op de maatschappij een verheffenden invloed zou uitgaan. Tot op zekere hoogte is dit ook het geval geweest. Sindsdien is het maatschappelijk werk steeds veelzijdiger geworden en in dien zin verzaamd, dat het aan het karakter van de vrouw hogere eischen stelt. Bij andere opleidingen in die richting houdt men terecht daarmee rekening. Het ware te wenschen, dat de opleiding tot verpleegster, die voor zooveel van onze jonge meisjes de weg naar het maatschappelijk leven is, ook in dat opzicht op de hoogte van den tijd werd gebracht.

P. M. FRANKEN—VAN DRIEL.

de vrouw en lichaamsoefeningen

1.

Men mag het zijne denken over over-dreven sportbeoefening, die in onze tijd vaak tot droevige excessen leidt, van het nut van juist gedoeerde lichaams-oefeningen is ieder wel overtuigd. Waar iedere spier bewust beïnvloed kan worden, hebben we hier een krachtig middel om onze gezondheid te bevorderen en onze lichaamshouding te verbeteren. Sport, op zichzelf een onmisbaar iets voor de vitaliteit van ons volk, is meer dan lichaamsbe-weging louter en alleen voor genoeg. Hier zij wèl geconstateerd, dat de sport bij lange na niet zoo'n invloed op de lichamelijke ge-steldheid heeft als de, op de juiste manier toegepaste, oefeningen. Daarom was het o.i. gewenscht, dat er pas dan met sport be-gonnen werd, wanneer de gymnastiek haar werk gedaan had.

Geven we dagelijks trouw enkele minuten hieraan, dan zullen we spoedig de heilzame werking aan ons lichaam bespeuren. Thans ontbreekt de ruimte om dit te verklaren, maar bij een stipt opvolgen van het hier voorge-schrevene zal het hoe en waarom u na eenige „lessen" duidelijk zijn.

Hier volgen dan een viertal moderne oefe-

ningen, die meteen laten zien tot welke een-voudige bewegingen en houdingen de gym-nastiek terug gebracht is.

OEFENING 1.

Uitgangshouding. Gesloten stand. De linker arm is omhoog gestrekt en de rechter omlaag en iets naar achteren. Het hoofd rechtop en de handen tot vuisten (zie foto 1).

Oefening. Nu gaan wij, terwijl het hoofd en de romp in dezelfde houding blijven, de armhouding wisselen. Dus de rechterarm komt hoog en de linker laag.

Er om denken dat:

- 1e. de romp rechtop blijft;
- 2e. wij rechtvooruit kijken;
- 3e. de beweging zoover mogelijk doorgaat; dat wil zeggen tot aan de grens der bewegingsmogelijkheid;
- 4e. bij het wisselen de vuisten vlak langs elkaar gaan;
- 5e. het tempo \pm 60 wisselingen in de minuut is;
- 6e. het een beweging is. Nergens komt tij-dens de oefening dus een rust.

Opmerkingen: In den beginne zijn 20 wisselingen voldoende. Na eenige weken kunnen we zoolang doorgaan met oefenen, totdat een zekere vermoeidheid optreedt.

Doel: Het lenig maken van de schouder-gordel.

OEFENING 2.

Uitgangshouding. Gesloten stand. De romp voorover gebogen en de handen om-vatten de beenen aan de achterkant van de knieën (zie foto 2).

Oefening. Terwijl nu de knieën gestrekt blijven, gaan we de romp met korte veeren-de rukjes voorover buigen. We bewegen de romp dus naar de beenen toe, terwijl de armen deze beweging ondersteunen, waarbij de ellebogen naar buiten gaan. We trekken dus de romp met een krachtige ruk voorover, maar komen direct daarna weer terug in de uitgangshouding.

Er om denken dat:

- 1e. de knieën onherroepelijk gestrekt blij-

ven. Worden die gebogen, dan is de oefening vrijwel waardeloos;

- 2e. we naar de knieën kijken (een goede contrôle);
- 3e. de armen intensief meewerken;
- 4e. het tempo \pm 40 veeringen in de min. is.

Opmerkingen. In den beginne zijn 10 veeringen voldoende, later 15. Een groot aantal is niet noodig.

Doel: Het lenig maken van de wervelkolom en de heupgewrichten.

OEFENING 3.

Uitgangshouding. Knieën spreidstand. De linkerarm is zijwaarts gestrekt en de rechter- in het elleboogsgewricht gebogen en meteen de hand achter het hoofd. De romp helt naar links over en de blik is recht vooruit (als foto 3; bekijk deze goed).

Oefening. Nu gaan wij den romp in deze houding, met korte, veerende rukjes nog verder zijwaarts buigen. We probeeren als het ware een voorwerp, dat ongeveer 20 cM. van de linkervuist verwijderd is, steeds weer even aan te raken, om daarna door de veerkracht der spieren aan de rechterzijde van het lichaam in de uitgangshouding terug te keeren.

Er om denken dat:

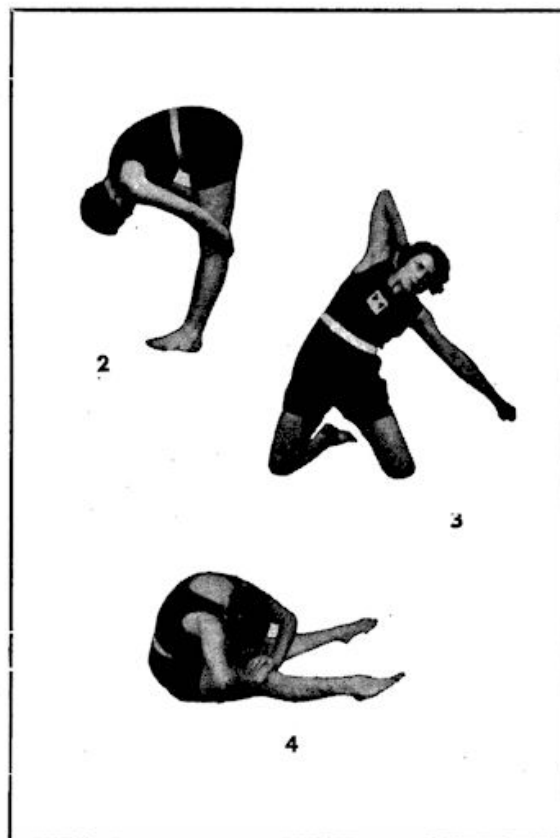
- 1e. de romp niet draait, maar de borst steeds naar voren wijst;
- 2e. het hoofd rechtop wordt gehouden en wij niet naar den grond, maar naar een wand, raam of iets dergelijks kijken;
- 3e. de rechter elleboog zoover mogelijk achteruit wordt gedrukt;
- 4e. de knieën ver uit elkaar staan (zie foto).

Opmerkingen. Deze oefening is vooral in het begin lastig. Maar met een beetje inspanning en geduld moet zij toch zonder fouten door een ieder gedaan kunnen worden, ook door degenen die nimmer aan gymnastiek deden. In den beginne voeren wij deze oefening 5 keer uit, zoowel links als rechts. Later 10 keer.

Doel: Het bewegelijk maken van de wervelkolom, het heupgewricht en de ribben.

OEFENING 4.

Uitgangshouding. Zitten op den

grond, met gespreide beenen. Beide handen steunen op de rechterknie. De romp is in de richting van het rechterbeen voorover gebogen, terwijl de blik op de handen is gericht (zie foto 4).

Oefening. Door korte veerende rukjes probeeren wij nu het hoofd op de knie te brengen. Dit gaat natuurlijk niet zoo gemakkelijk, maar wij probeeren het, om daarna weer terug te veeren in de uitgangshouding. De beide handen zorgen er voor, dat het been in het kniegewricht niet gebogen wordt.

Er om denken dat:

- 1e. de knieën gestrekt blijven;
- 2e. wij naar de handen kijken.

Opmerkingen. Er is een sterke neiging om tijdens het oefenen de knieën te buigen. Doen we dit, dan verliest de oefening 70% van haar waarde.

Doel. Het bewegelijk maken van het heupgewricht en de wervelkolom. Th. HEEG.

het lichaam een geschenk Gods

Denk u eens even in, dat ge aan iemand een waardevol geschenk bracht. En dat de ontvanger het verwaarloosde, omdat hij er geen waarde aan hechtte, of, erger nog, dat hij het op zijn beurt wegaf aan een ander, die uw grootste vijand is! — Het lichaam is een geschenk van God. Hij is de Schepper, de Onderhouder ervan. Maar Hij blijft ook de Eigenaar. We kunnen niet naar willekeur handelen met Zijn gaven. We blijven Hem verantwoording schuldig.

Wanneer we van deze dingen diep door-drongen waren; — en wanneer we daarbij altijd gevoelden en wat we belijden: dat God steeds en overal tegenwoordig is — zouden we dan nog zoo dikwijls komen met vragen omtrent wat wèl en wat niet mag? Is eigenlijk zulk een vraag in de meeste gevallen al niet een bewijs van twijfel, of we wel op de goede weg zijn? Verkeeren we, als we onze vragen stellen, niet vaak in de verwachting, dat een ander met zijn autoriteit zal dekken, wat wijzelf niet geheel voor onze verantwoording durven nemen?

Doch evenmin als we te ver mogen gaan, mogen we te laks zijn. Dit laatste sluit in, dat we alles, wat we vermogen, moeten in het werk stellen, om ons lichaam in zoo goed mogelijke conditie te houden. En het sluit ook in, dat we er naar moeten trachten, onze uiterlijke verschijning zoo goed mogelijk te verzorgen. — Het eerste wordt gemakkelijker toegegeven dan het laatste. Tenminste in onze tijd. Als we zoo af en toe eens met onze gedachten teruggaan in de geschiedenis, stuiten we telkens op vreemde begrippen, waar het de hygiëne betreft. Geheel uitgestorven zijn deze in sommige lagen der bevolking nog niet, doch het is wel zeker, dat we gezonder leven dan de menschen dit in vroeger tijden vaak deden. Al zou ik niet graag beweren, dat we ook gezonder zijn. De vraag is nu: waarom gebeurt dit alles? Waarom deze zorg voor het lichaam? En dan is vaak het antwoord: uit eerbied voor de Natuur. Dit laatste woord liefst met een hoofdletter geschreven. En dikwijls moet het antwoord eigenlijk luiden: uit liefde voor ons eigen dierbaar ik.

Dit mag echter voor een christen niet voldoende zijn. Wie waarlijk een kind van God is, betreft alle dingen op de relatie tusschen God en den mensch.

Ge zegt misschien: „het resultaat blijft er

eender om.“ Dit is echter niet het geval. Wanneer we ons lichaam beschouwen als een Godsgeschenk; wanneer we het verzorgen uit eerbied voor Hem, gevoelen we ons daarbij van Hem afhankelijk. Dit bewaart ons voor onnoodige zorg en angst; dit doet ons ook aanvaarden de gevolgen van de zonde, voor zoover ze zich in ons lichaam openbaren. Ziekte, maar ook: misvorming. Ook, wat voor een vrouw niet zoo heel gemakkelijk te aanvaarden is: een weinig aantrekkelijk uiterlijk.

Dit bewaart ons er evenzeer voor, te ver te gaan in onze zorg voor het lichaam. Dit maakt, dat we ons moeten verzetten tegen alle eeredienst van het louter lichamelijke, op welk terrein deze zich ook openbaart, op het gebied van de sport, van het sexueele, maar ook in een onnatuurlijke opmaak van 't gezicht, waardoor dit wordt tot een masker. Sport: alleen in zooverre, als ons lichaam er door geoefend en gestaald wordt. Als we dus, door de sportbeoefening, beter in staat worden gesteld ons werk op aarde, onverschillig wat dit is, te verrichten. Dus nooit sport ten koste van dat werk. Nooit sport om de sport-zelf, om uit te blinken en records te behalen. Wat dit laatste betreft moeten we zeer zeker ons ook afvragen of we niet zóó ver gaan, dat we méér van ons lichaam vergen dan voor ons leven, nu en later, als vrouw goed is.

Het sexueele. Dit is een zoo breed terrein, dat ik aarzel, om er ook maar iets van te zeggen. Voor ditmaal alléén dit ééne: nooit, in welke verhouding ook, mag voor een christenvrouw het lichamelijke hoofdzaak zijn. Nòch wanneer het er om gaat, liefde te wekken; nòch wanneer men verloofd is; nòch in het huwelijk. Er leeft, onbewust misschien, bij velen de gedachte, dat de gevaren er alléén zijn zoolang men niet getrouwd is. Dat het huwelijk als het ware een vrijbrief is, die alle zelfbeheersching onnoodig maakt. Of ook: dat het er voor een vrouw niet meer op aankomt hoe ze is, wanneer ze eenmaal getrouwd is. Beide misvattingen wreken zich. De laatste misschien eerder en zichtbaarder, door een verwaarloozing van de kant van den man, dan de eerste. Maar daarom is de eerste niet minder gevaarlijk. Als tusschen man en vrouw weinig of geen geestelijk contact is; meent ge, dat er dan van een heilig huwelijk sprake zou kunnen zijn?

J. M. W.—W.

naar den rommelkamer. En terwijl ze aan haar koekske knabbelde, knikte ze glunder naar mevrouw, die een wollen vest voor Dominee breidde. „Mee dees pastorij pateekens, zoudt ge Vaders gansche wijk uw kerk in lokken.”

Als ze thuis met Marieke het miniatuur bekeek, was ze zelve verwonderd tusschen de sierlijk gekrulde hoofdletter, die heel het blad vulde, zoo wonderfijne beeldekens te vinden, op plekskes, die ge bij nader bezien eerst vindt.

Drie lammeren lagen te slapen in een schaduwhoek onder twee zware lijnen en een reeks vogelkes zaten rank en licht op een kleine verdoken krul.

Alle apostelen hadden een plaats gekregen. Ge herkende ze aan de symbolen, die ze ook droegen op de koffielepeltjes bij nonkel Free.

Marieke's dunne vingers gingen de ranke lijnen langs met streelende gebaartjes.

„Hoe schoone toch,” zuchtte ze. „Wat is hij toch 'n goê mensch, ons Dominee. Anders 'n zou hij nooit nie zoo geerne iets geven, peisde wel?”

„Neen,” weifelde Jonny. „Maar als hij dan zoo geere geeft, waarom houdt hij dan den tijd voor zichzelf en voor zijn liefhebberij? Pol 'n vindt da toch ook nie goê?”

„Neen, gullie meent da elk ne stalen mensch moet zijn. En da 'n kunnen we nie allen,” zei Marieke mistroostig. „Zie, voor andere gewone menschkes, lijk ik, is hij toch goê, en Lieva luistert toch ook geer naar hem, niewaar? Zijn tijd is nie verloren mee wa hij doet. Ge zegt, da hij nen hof vol bloemen kweekt. Maar hij geeft ze aan iedereen weg. Ouw vrouwkes komen d'r halen, Zaterdag na den noen en ze klappen met hem, da wete ik van Nele, die passeerde jaar bij ons werkte.

Gij en Pol zullen da ook wel onnoozel gepraat noemen, maar die vrouwen gaan toch maar mee ne content hart naar hun huizekes weerom.”

„Ewel, 'k en zal hem nie weer beschuldigen,” zei Jonny, terwijl ze plagend in Marieke's hals kriebelde.

Ze waren alle tevreden met hun nieuwe woon, toen ze na het avondeten reeds een gezellig geordende huiskamer vonden, waar de helianten met feestelijk bloemenlicht straalden.

Maar den volgenden morgen om vijf uur, schrok Jonny wakker en zat seffens recht overeind in haar bed.

Wat gebeurde daar? Was er oorlog en trok de artillerie voorbij? Of onweerde het?

Ze sprong uit bed en liep op gespitste voeten over het koude zeil naar het venster.

Nee maar! Groenselkarren, die van den buiten kwamen om naar de markt te gaan. Een heele root! Waar ge de wagens niet onderscheiden kon zaagt ge toch reeds hun lantaernen.

Ze kwamen langs de kade gebolderd, botsend met de breede ijzerbanden over de bonkige kasseien. Scharminkels van muilezels klepperden een lichten maat tusschen al het lawijt, binst dat de zware ploegpaarden hun hoeven op de straat pletsten, zwaar en langzaam, als vertegenwoordigden zij de bombardon in die helse fanfare.

Lieva werd ook wakker.

„Wat is dat toch, Jon?” klaagde ze.

„De groensel wordt naar de markt gebracht. Wat wilde eten? Dan kan ik het nu seffens van een kar opvisschen als ge me 'n hengel geeft,” knikte Jon, die nu gansch en al wakker was.

„Da ge daar nie aan gedacht hebt, toen ge het huis wilde huren!”

„En gij dan?”

„Gij weet van die dingen uit de stad toch veel meer dan ik,” bekende Lieva zonder nederigheid, omdat het haar geen verdienste leek, lijk een meid met de bedoening van de groenselmarkt op de hoogte te zijn.

„'k En heb op geen groensel gepeisd, toen ik het huis bezag en nog minder op de karren, die met groensel rijden.”

„'t Is ambetant,” en Lieva stopte haar eene oor in 't kussen en trok de dekens over het andere heen.

„Marieke!” dacht Jonny.

Ja, dat was erger, als die er elken morgen van wakker werd.

Ze schoot d'r sloffen aan en stak de gang over naar de naaste kamer.

Marieke zat recht op voor het raam, de ellebogen op de vensterbank gesteund.

Met een sprongetje zat Jonny naast haar in 't bed en knuffelde haar koude voeten in 't warm holleke onder de dekens.

„Da zijn dingen, ne waar, Marieke? Zijt gij d'r ook van verschoten? 'k Meende, da d'r oorlog was.”

„Wel neen 'k. Ik kon 't seffens zien, als ik m'n oogen open deed, dat het de groenselkarren waren.”

„'t Is een schrikkelijk lawijt,” zuchtte Jonny. „Ja,” zei Marieke, „het dreunt zoo, ewaar. Vooral als ge nog slaperig zijt” en ze streek haar hand over haar voorhoofd, dat vochtig van zweet was.

„Maar 't is toch 'n aardig zicht, Jon. 'k En heb nooit geweten, dat d'r zooveel groensel bij mekaar op den buiten groeide.

Zie ne keer, daar gaan bloemkolen voorbij. Die kunde goê zien in den schemer, mee d'r roombollekes. Maar da donkere? Wa is da?”

„Roode kool,” constateerde Jon.

„Zie weeral prei. Zooveel prei da d'r al gepasseerd is. Hoe kunnen de menschen dat op? Is prei wel goed voor ne mensch z'n maag?”

„Wel zekers,” knikte Jonny geruststellend naar de preien, die met hun witte wortels en groene steerten lijk een kleed van licht en donkere strepen op de karren lagen.

Als parkieten tegen elkaar, zaten ze voor het venster uit te zien.

„Ze hebben 't koud,” zei Marieke, neerkijkend op de kleumig ineengebogen wijves, die neven de mannen voorop de wagen zaten en hun gezichten en armen verdoken hielden onder een grooten omslagdoek.

„Ja,” wist Jonny, „hoopkens miseries van den buiten.”

De armoe van hun vervallen bedrijf zaagt ge op de oude gehavende karren en de met zeel verstelde tuigen van de paarden.

„Daar zijn de laatsten,” wees Marieke. „Hè, ik heb 't ook koud,” huiverde ze.

Jonny was met een sprong het bed uit.

„Rap onder de sargies,” gebod ze. „Allee, 'k zal d'r u inpakken lijk ne klein kind. En dan slapen.”

„'k En zal nie meer gaan slapen. 'k Ben heel en gansch wakker,” lachte Marieke, terwijl ze zich toedekken liet.

„'t En mag nie weer gebeuren,” dacht Jonny.

Maar geen der bewoners van het nieuwe doktershuis, die allen te vroeg waren wakker gerateld, wist er raad op.

„We laten de kaai asphalteen,” zei Vader royaal, alsof hij millionair was.

„Een request indienen aan den gemeenteraad, om de karren een andere route te doen nemen,” stelde Lieva in allen ernst voor. „We zijn toch goede burgers, waar

de Raad rekening mee houden moet,” zei ze, alsof op iedere andere route geen burgers woonden.

„De paarden slaapsokken aandoen,” knikte Pol, terwijl hij nog naar een geschikte wielbekleding zocht.

Jonny zei niets. Maar toen ze dien avond in Marieke's kamer goê nacht zeggen kwam, had ze in haar ooren lange wattenproppen. Naar boven heen zonderling uitgedraaid tot witte ezelsoren.

„Gij trekt op koning Midas,” lachte Marieke verrukt. „O Jonneken, geef mij d'r ook zulke” en ze reikte naar de doos watten onder Jonny's arm.

Op den rand van het ledikant draaide Jon een paar witte plakken tot lange schelpen en liet ze dwaas uit Marieke's kleine ooren steken.

Ze hadden plezier lijk kinderen en zaten elkaar proestend te bezien.

„'k Peis da 'k morgen tot den noen slaap, want 'k en zal Treze nie hooren kloppen. Wacht ne keer, 'k ga d'r zeggen da ze me aan mijnen neus trekken moet. 't Is waar, 'k heb hier nog frambozenspekken in mijn tasch. Die heeft ze zoo geren.”

Met haar dubbel stel oorschelpen en een kleverig zakje, liep ze naar 't einde van de gang, waar Treze's kamer was.

„Trezel Trezeke!”

„Zijde gij doar, iefrouw Jonny? 'k Zen al in mijne bedde, ik.”

„Da's niets,” zei Jonny, die de deur open-draaide.

„'n Heb geen schrik, Treze. 'k Heb ne paar ooren d'r bij gevat, om vannacht de karren nog beter te hooren.”

„Ge zijt d'r toch eene, gij,” kwam Treze's stem uit het donker, binst ze Jonny bezag, die tegen het lichtvak van de deuropening stond.

„Ja, maar als ik mee dees wattenproppen uw fanfare te zevenen nie 'n hoor, dan moete maar ne keer de kamer inloopen en aan mijnen neus trekken.

Zie ne keer, hier is ne frambozenspek, daar zuig ik zelf ook zoo geer op, als 'k slapen ga. Wa ne klein kind, waar?”

„Die iefrouw toch. 't Is erg,” zei Treze beduusd.

„Zie, 'k zal d'r nog eene neven uw drinkglas leggen. Ge zuigt schoone droomen uit zoo'n spek, Treze, da zulde ervaren dees nacht.” „Da ge bedaankt zijt, da wete ewaar,” en 't was spijtig, dat Jon door het donker Treze's verheerlijkt gezicht niet zien kon.

DAT EENE

Er was een schelpje geworpen op 't strand,
Door de woelige zee op het wachtende land.

Onder vele dit eene.

Rijker van vorm waren grootere wel,
Teer was van klein're het tintenspel.

Waarom dan dit eene?

Het lag in de zon en het straalde zoo zacht
Als had daar de Zuidenwind meegebracht
Een citroenvlinder geel.

Die met zijn levenssap zelve moest verven
Het broze schelpje, en daarna sterven.

Zóó innig-warm geel.

Ik zag het liggen, het glansde zoo blij.
Zou 'k het bewaren? Ik was al voorbij

De plek waar het lag.

Ach, ik dacht dat er onder die vele
Mooie schelpen nog wel zoo een gele

Voor mij daar lag.

Maar neen, op die heele verdere tocht
Vond 'k er geen, hoe goed ik ook zocht.

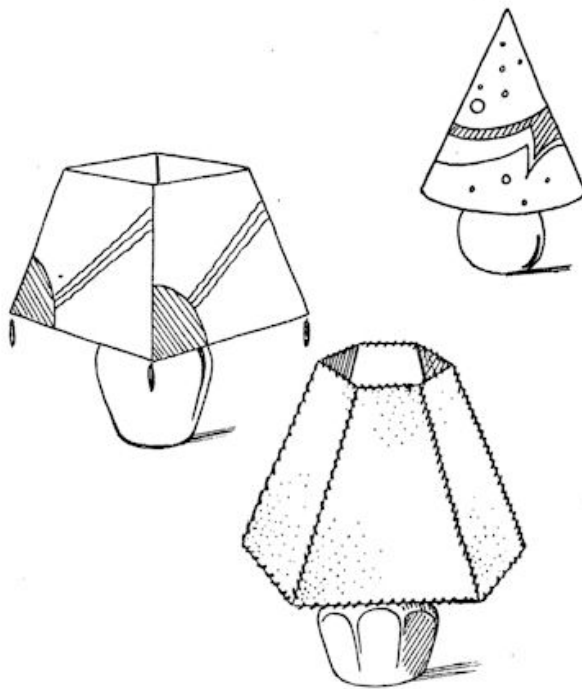
Ik werd verdrietig.

Zoo liggen er daaglijks de mooiste schatten,
Maar wij zijn te haastig om ze te vatten.

't Is zoo verdrietig.

HERMIEN MANGER.

ook beschilderen. Het teekenen van motieven doen we liefst met Oost-Indische inkt. Desgewenscht kunnen de beschilderde kapjes naderhand gevernist worden, wat we doen met een platte veerkrachtige verfkwas. Willen we het kapje craqueleeren, dan moet het eerst gevernist worden. Daarna wordt het bestreken met een niet te dikke oplossing van Arabische gom. De kap wordt met een haardroger of bij de kachel gedroogd. Door de warmte gaat de gom barsten.

Een aardig effect is te bereiken door op een naturelkleurig kapje, met een lap wat met terpentijn verdunde olie verf uit te strijken. De olie verf dringt in de barstjes. Als ze er goed ingetrokken is, wrijven we de heele kap met een schoone lap af. Alle verf, behalve die in de barstjes gedrongen is, verdwijnt, zoodat de barstjes zich heel duidelijk in de gebruikte kleur tegen het naturel perkament afteekenen. Daarna wordt de kap (liefst pas 'n paar uur later) nog eens gevernist met glanzende plakkaatvernis.

Willen we iemand een bijzonder mooi cadeau geven, dan verzinnen we eerst net zoo lang, tot we een prettig ontwerpje hebben, dat ons geheel voldoet, of nog liever, dat we in overeenstemming weten met de smaak van degene, voor wie 't bestemd is, en dan gaan we een heel garnituur maken in dezelfde kleur en met hetzelfde steeds terugkerende motief. Het wordt een groot cadeau, maar hoe zal 't gewaardeerd worden!

Zoo krijgen we dan: schrijfmap, kleinere bloc-note, boekomslog met boekenlegger, foto-album, kalendertje en kapje voor bureau- of schemerlamp.

Alle werksters succes bij hun arbeid!

JETTY DUMÉ.

portretje

Zij is groot en statig, en haar grijze ogen zijn scherp en koel. Zij is correct in alles, in de wijze waarop ze haar werk doet, zowel als in de zorg waarmee ze zich kleedt. Zij is beheerst en evenwichtig, en weet wat haar op haar leeftijd past.

Haar kollega's waarden haar, op een afstand, en zijn eigenlijk een beetje huiverig voor haar koele, onveranderlijke onberispelijkheid. Zij heeft de teugels strak in handen, altijd, zowel in de klasse als in haar eigen leven. Zij prepareert haar lessen, zij corrigeert met pijnlijke ijver, de vaste blik van haar vorsende ogen klemt zelfs de weerbarstigste en opstandigste bakvis in de vastberaden greep van haar sterke wil. Rechtop en strak staat zij voor haar klas, rechtop en strak gaat zij door het leven. Zij duldt geen toenadering, zij is niet bemind, maar even-

min gehaat. Zij is strikt rechtvaardig, en meer dan plichtsgetrouw, maar haar gezicht is koud, en haar mond strak.

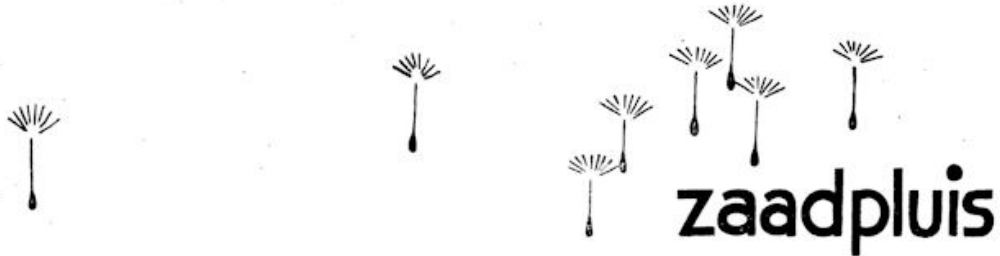
Want zij is bang. Bang, dat op een onbeheerst ogenblik iemand een blik in haar eenzaamheid zal slaan, en medelijden zal hebben.

En medelijden vreest zij meer dan iets ter wereld.

Daarom verbleekt zij op een morgen, als een nieuw, argeloos-vriendelijk kind een tuiltje viooltjes op haar lessenaar heeft gelegd. En haar bedanken is zo ijskoud en afwerend, dat de arme kleine bloemen ervan schijnen te verschrompelen, en het verschrikte geestertje het hoofd laat hangen en bloost.

Zijn zij daarom zo triest verlept, de tere viooltjes, vóór de avond valt?

RIE v. R.

Het is een heel stekelig pluisje deze keer, dat zich in mijn gedachten heeft genesteld. En het plantje, dat daaruit gekiemd is, groeit en groeit...

Het pluisje kwam mij toewaaien uit een artikel in „De School met den Bijbel“ van 6 Sept. j.l. Het was een beschouwing over de Duitse school van heden, wat dus zoveel zeggen wil als de school naar de ideeën van Adolf Hitler, zoals de ondertitel dan ook duidelijk te kennen gaf.

De strekking van dat artikel was dan om aan te tonen, dat de nieuwe richting in het Duitse school- en opvoedingswezen lijnræcht ingaat tegen de op de spits gedreven verstandelijke vorming van het voorbije tijdperk. In plaats daarvan wordt nu juist de lichamelijke opvoeding op de eerste plaats geschoven. Nu kan men, zoals dat artikel ook terecht betoogt, in dit streven zeer veel toejuichen, daar de schromelijke overschatting van het intellect onnoemelijk veel narigheid en leed op haar geweten heeft. Maar als die overschatting van het verstand nu op haar beurt plaats gaat maken voor een overschatting van het lichaam, dan krijgt dat nieuwe streven reeds een bedenkelijk aanzien.

En nog bedenkelijker wordt het, als we bemerken, waartoe die opvoeding van het lichaam dienen moet. Dat boksen voor jongens onder de schoolvakken een grote plaats moet worden ingeruimd, omdat het „de aanvalsgeest“ zo bevordert, klinkt ons stellig als een zonderling opvoedings-ideaal in de oren. Maar wat speciaal onze aandacht treft is de gedachte, die Adolf Hitler in zijn boek „Mein Kampf“ over de opgroeiende Duitse vrouw heeft. Dit raakt ons, jonge vrouwen, die ons toch zusters gevoelen van alle jonge vrouwen ter wereld, en het wordt ons vreemd te moede, als wij lezen:

Analoog aan de opvoeding van den jongen kan de volks-staat ook de opvoeding van het meisje uit dezelfde gezichtspunten leiden. Ook daar behoort het zwaartepunt voor alles op de lichamelijke vorming te rusten, pas daarna op de ontwikkeling van de psychische en tenslotte van de verstandelijke waarden. Het doel van de vrouwelijke opvoeding behoort uitsluitend en alleen de wordende moeder te zijn.

Daar staat het, in de laatste zin, onverbloemd en voor geen tegenspraak vatbaar. En miljoenen Duitse meisjes zullen in de toekomst volgens dit programma worden grootgebracht. Zij zullen, met de grondigheid, de Duitsers eigen, worden getraind en ontwik-

keld. Ze zullen turnen, springen, wedlopen misschien. Er zal een mooi, stevig, gezond vrouwengeslacht in Duitsland opgroeien, en eerlang zullen de mooie en gezonde kinderen van dat vrouwengeslacht geboren worden. Het klinkt alles zo enthousiast, zo eenvoudig, zo aantrekkelijk, en toch... En toch gaat er een grote weemoed door ons hart, als wij in gedachten die drommen gebruikte, lenige, sportieve jonge vrouwen in haar turnstersuniform door het oplevend Duitsland zien paraderen, misschien geestdriftig toegejuicht door haar volksgenoten. Want het is mooi, een gezond en harmonisch ontwikkeld lichaam te hebben, het is heerlijk, de bloeiende moeder van een stoer nageslacht te zijn, en we zouden dit streven nog wel kunnen waarderen, als... als niet dat veelzeggende zinnetje aan de slotformulering voorafging. „Het zwaartepunt behoort voor alles op de lichamelijke vorming te rusten, pas daarna op de ontwikkeling van de psychische en ten slotte van de verstandelijke waarden.“ De psychische waarden, de waarden van de z i e l, in de tweede plaats. Ontwikkeling van het vrouwelijk karakter en de vrouwelijke geesteseigenschappen — in de twééde plaats. Waarmee dus eigenlijk ronduit gezegd is: Gij jonge vrouwen, gij zijt alleen geroepen om de wereld gezonde kinderen te schenken. Uw lichamelijke moederschap is nodig — en voldoende. Uw geestelijk moederschap komt pas in de tweede plaats. Gij moogt onbeduidend en zelfs dom zijn, dat doet er niets toe, zolang uw kinderen maar gezond en krachtig zijn. Uw lichaam, jonge vrouw, is uw voornaamste bezit, en dat zal uw opvoeding met alle macht pogen te veredelen. Uw hart komt pas in de tweede plaats, en uw verstand in de derde.

En een vraag dringt zich naar onze lippen, een heftige vraag: O, gij leiders der volken, gij, Hitler en Mussolini, met uw reclame voor het mooie en gezonde lichaam, uw verheerlijking van het lichamelijke moederschap! Gij hebt grote mannen onder uw volksgenoten gehad, mannen, die de naam van uw land tot eer hebben gestrekt, in de geschiedenis, in de wetenschap, in de kunst. Zij hebben hun moeders geprezen in hun geschriften, zij hebben volmondig erkend, dat deze moeders een groot aandeel in hun roem hebben gehad. Vraag hun, wát zij 't meest van alles in haar hebben geprezen? Zullen zij zeggen: haar gezond en harmonisch ont-

wikkeld lichaam? Neen — zij roemen haar wijsheid, haar geduld, haar trouwe, onwankeerbare liefde, haar fijngevoelig begrijpen, de warme, koesterende sfeer, die haar omstraalde.

Heeft dat getuigenis u dan niëts te zeggen? En dan een tweede bezwaar, dat bij ons opkomt tegen deze overschatting van het lichamelijke. „Het doel van de vrouwelijke opvoeding behoort uitsluitend en alleen de wordende moeder te zijn.“ Maar zullen dan alle meisjes, in die geest opgevoed, trouwen? Ook al wordt de huwelijkspropaganda met premies en dwang in het Derde Rijk ingevoerd, zoals ze nu al in Italië stelselmatig wordt gedreven — voor fijngevoelige en idealistische vrouwen ongetwijfeld een griende ergernis — dan zullen er toch nog altijd vele vrouwen overblijven, voor wie geen man gevonden wordt, en die dus het haar voor ogen gehouden ideaal niet kunnen verwezenlijken.

Een goed ontwikkeld en gezond lichaam zullen deze vrouwen ongetwijfeld hebben, maar zal het brandmerk der mislukking haar niet griendend worden ingedrukt? Zullen ze zich niet schuw en minderwaardig gaan gevoelen, zij, die haar „roeping“: de volksstaat kinderen te hebben geschonken, niet hebben vervuld? En haar opvoeding, die haar ziel en verstand van ondergeschikt belang heeft geacht, zal haar weerloos laten staan als een mislukking. Hoeveel griendend vrouwenleed zal van deze fraaie leuze het gevolg zijn?

Laten wij toch onze schouders niet ophalen, en zeggen, dat dit òns niet raakt, en dat de geest in ons vaderland gelukkig heel anders is. Want ten eerste gaat het ons wel degelijk aan, hoe in andere landen de vrouw gewaardeerd en beoordeeld wordt. En dan — wie verzekert ons, dat die geest niet ook tot ons kalme, kleine land zal doordringen? Worden de tekenen niet steeds duidelijker? Leven we niet temidden van een ware cultus van het moederschap, zo overdreven soms, dat men geneigd is, zichzelf af te vragen, of dan het vaderschap totaal geen betekenis heeft.

Het moederschap in tentoonstellingen, brochures, tijdschriften, kunstfoto's, beeldende en verhalende kunst, onze tijd is er vol van. Moeder en kind is als een lichtreclame in onze donkere tijd geworden, en dan liefst: Moeder en zuigeling, het lichamenlijk moederschap. En zo langzamerhand schijnt de gedachte post te vatten, óók bij de Christe-

nen, dat dit toch in wezen de alle vragen oplossende bestemming der vrouw is.

En hoogstaande schrijfsters als Ina Boudier-Bakker vlechten het als oneindig gevarieerd thema door haar romans: Geef de vrouw een kind, en alle vragen zijn verdwenen. En ook onder Christenen neemt de tendenz bedenkelijke vormen aan, om te spreken van: de ware roeping der vrouw, en daarmee het moederschap te bedoelen, en met slechts verhuld medelijden neer te zien op de kinderloze, gehuwd en ongehuwd. Las ik niet eens de opmerking van een zeer bekend man in onze kringen, die een kinderloze vrouw kies betitelde als een plant, die onnuttelijk de aarde beslaat? Laten wij ons als Christinnen toch terdege bezinnen op alle tijdleuzen, en vóór alle uitspraken de klare stem van onzen Heiland beluisteren, en naar Zijn ideaal ons leven richten. Wat antwoordde Hij nadrukkelijk de vrouw, die temidden van de schare opeens met geestdrift haar stem verhief, om Zijn moeder zalig te prijzen?

Waarlijk, indien één moeder geprezen mocht worden om haar moederschap, dan is het deze stille werkmansvrouw uit Nazareth geweest, en in de uitbundige loftuiting van de vrouw uit de schare ligt de ganse verheerlijking van het lichamenlijk moederschap besloten. Maar onze Heer, die toch het lichamenlijke nooit veracht heeft, wijst deze schoonklinkende uitroep af, en zijn zachte terechtwijzing stelt deze ganse gedachte, ook die van het verheerlijkte moederschap, op eenmaal ondergeschikt aan het hemels ideaal, als Hij zegt: „Ja, zalig zijn degenen, die het woord Gods horen, en hetzelfde bewaren.“

FILMPJES

Vrouwen van vooraanstaande mannen.

Even ging er een schok door de wereld: een Koning vermoord!... We lezen er van in de dagbladen, we gruwen bij de details die de pers in woord en beeld ons voorzet, en we denken aan de politieke gevolgen. Een ministerraad komt haastig bijeen om een kind van elf jaar tot troonopvolger te maken.

En de wereld raast weer verder.

We leven zoo snel en we weten dat de wereld kookt en ziedt, elke dag vraagt onze strak gespannen aandacht.

Maar daar is weer een vrouw die weent bij een graf, want koningen en ministers zijn óók menschen.

En hoeveel vrouwenharten hebben gebeefd toen ze het bericht gelezen hebben van deze konings- en ministermoord. Er is maar één kogel nodig en die kan ook hùn man treffen....

Ontwerpen voor handwerk

In deze tweede „les“ willen we u eerst eenige siersteken wijzen, die in vele verschillende variaties steeds weer gebruikt kunnen worden.

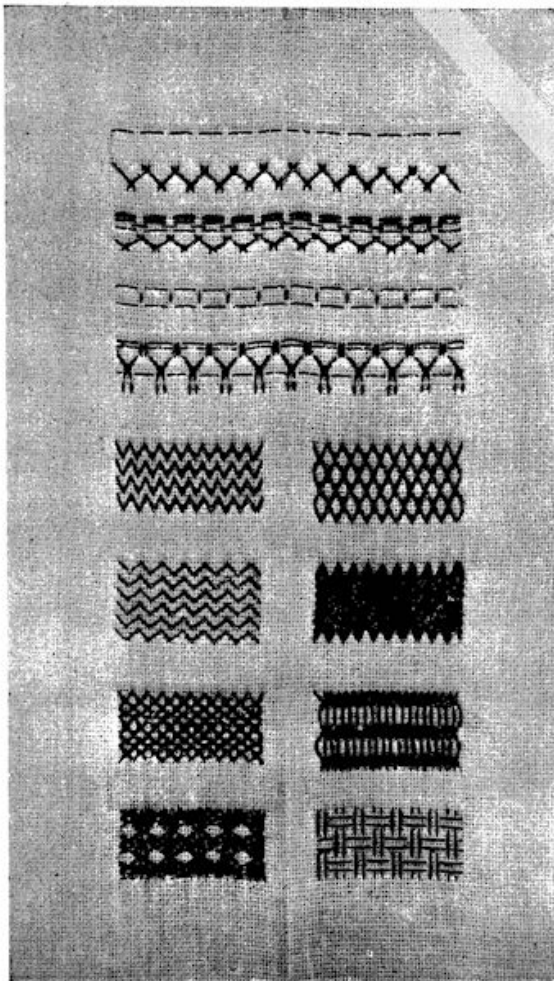
U neemt hiervoor een lapje afgedeelde stof, d.w.z. waarvan de draden te tellen zijn. Aan te raden is b.v. grof linnen (wit of gekleurd dat doet er niet toe in dit geval), reformstof, congresgaas en dergelijke.

De steekjes worden gemaakt met mouliné (splitsgaren) of perlgaren.

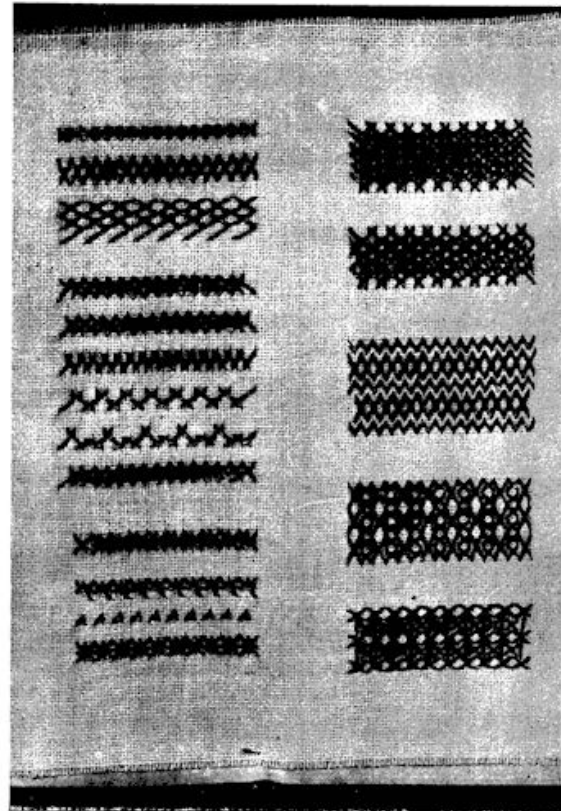
Het eerste voorbeeld dat wij u geven is van reformstof. De enkele steekjes zijn met blauw gewerkt. De tweede kleur kan b.v. oranje zijn.

Het eerst is een rijgsteekje aan de beurt. De steken worden één voor één gemaakt, 6 draden laten liggen, 2 opnemen.

Voor we de flanelsteek gaan werken, verwijs ik naar proeflapje No. 2, waar we eerst de

Proeflapje 1

Proeflapje 2

kruissteek en de afleidingen daarvan gaan behandelen.

Hier is allereerst de kruissteek, die iedereen kent, hier over 4 draden gewerkt. Hierop volgt het hoge kruissteekje (8 draden hoog, 4 dr. breed). De platte kruissteek die hierop volgt wordt in heen- en teruggaande liggende toeren gewerkt. (Dus eerst halve kruisjes en deze met de teruggaande toer overkruisen).

De scheeve kruissteek, die nu aan de beurt is, wordt door tekening I verklaard (links beginnen!).

Bij de aansluitende flanelsteek (tekening II) liggen de boven- en ondersteek niet tegenover elkaar, maar verspringen regelmatig.

Nu zijn we gekomen tot de gewone flanelsteek (III).

Op proeflapje No. 2 kunnen we dan nog eenzelfde steek zien — alleen iets wijder uit elkaar — daarna nog hoge en lage steken afwisselend gebruikt.

Om nu nog even bij de tekeningen te blijven, bespreek ik meteen No. IV en V.

Tekening IV is een afbeelding van de

koninginnesteek, waarbij eerst een gewone kruissteek gewerkt wordt, die nog eens overgewerkt wordt door een staande en een liggende steek.

Teekening V is de stersteek, die in 2 verschillende toeren wordt gewerkt. Steeds in 't middengaatje insteken, en aan de kant uitkomen. De teekening toont u de afwerking van het geheel, door de 2e toer.

U kunt nu eerst op het proeflapje No. 1 de flanelsteek gaan werken.

No. 3 geeft eenzelfde flanelsteek te zien, met wat rijen rijgsteken er boven, waardoor een heel eenvoudig randje wordt samengesteld.

No. 4 is een combinatie van 2 rijgsteken boven elkaar op een afstand van $\frac{1}{2}$ c.M. Deze 2 rijen worden verbonden door een dwarssteekje, waardoor het ladderrandje ontstaat. No. 5. Dit hangende randje is ontstaan door samenvoeging van een flanel- en een rijgsteek. De flanelsteek is eenigszins gewijzigd. Inplaats van aan de bovenkant de draden van rechts naar links op te nemen, zijn deze draden van links naar rechts doorgestoken. Aan de bovenkant worden 2 rijen rijgsteek gewerkt, aan de onderkant 2 dwarse steken precies onder de punten van het flanelsteekje. Door deze 2 steken wordt bereikt, dat het randje hangt; de bovenzijde wordt door de rijgsteken afgesloten. Een rijgsteek met oranje tusschen de 2 pootjes van de flanelsteek en 2 staande steken tusschen de blauwe rijgsteken, voltooiën het geheel.

Vulsteek No. 1. Dit maassteekje wordt gewerkt zooals teekening VI aangeeft, over 4 hoog en 4 breed. Als een rij gewerkt is, het lapje omdraaien, en eenzelfde toer er onder werken, zóó dat de v-tjes in dezelfde richting liggen.

Vulsteek No. 2. Naast het enkele maassteekje komt nu één, dat ongeveer gelijk is, maar een heel ander effect maakt. Dit komt ook al, omdat er twee kleuren voor gebruikt zijn.

De blauwe steken worden eerst gewerkt, een heele rij. Er onder met een afstand van 3 draden overslaan, hetzelfde nog eens herhalen. Nu met oranje tusschen de eerste en tweede rij een rij steekjes werken van 4 draden breed, maar 3 draden hoog, in tegenovergestelde richting.

Dit steeds herhalen, om en om blauw en oranje.

Als u nu eens wilt kijken naar het 3e vakje

op het voorbeeld (steeds links eerst tellen!), dan ziet u, dat dit steekje heel veel lijkt op wat u het eerst maakte. Het is ook precies gelijk, alleen is het aantal draden grooter, waarover gewerkt werd, maar... het is ook op een andere manier gemaakt en wel in rijen boven elkaar, net als halve kruisjes.

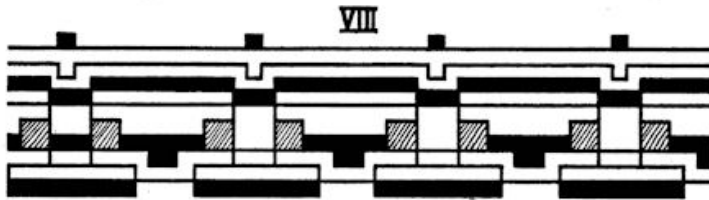
Eerste rij: het steekje over 3 draden van links boven naar rechts onder werken (bovenaan rechts beginnen met het vakje en dus steeds een rechte steek opnemen).

Tweede rij: van links onder naar rechts boven (weer een rechte steek opnemen). We nemen nu het vakje no. 4 van de proeflap. Dit is een z.g.n. kelimsteek. Tusschen twee haakjes: de naam „kelim“ heeft als zoodanig geen beteekenis, want we willen niet een imitatie van het gewezen kelim maken. Verre van dat. De naam kelimsteek is echter zóó ingeburgerd, dat wij hem hier gemakshalve ook maar overnemen.

Nu dan, deze steek wordt gewerkt als de vorige, maar grijpt in elkaar. (Zie teekening VII). Het wordt weer in staande rijen boven en onder elkaar gewerkt. De steek wordt 2 draden breed en 4 draden lang, en aan de achterkant komen nu geen rechte steken, maar korte schuine.

De tweede rij weer in de tegenovergestelde richting werken.

Het 5e vakje op de lap bestaat uit kruisjes. De zwarte kruisjes zijn vierkant en over 4 draden gewerkt. De twee rijen blauwe kruisjes zijn 2 draden van elkaar verwijderd, zoodat de oranje kruisjes, die er tusschen komen te liggen, 2 bij 4 draden groot worden. Deze

worden in heen en teruggaande toeren gewerkt.

De volgende steek bestaat uit aansluitende flanelsteken. Door twee rijen een eindje van elkaar (3 draden) te plaatsen, is er ruimte om tusschen de pootjes van beide rijen een verbindingssteek te maken met oranje. Maar dan moet u er voor zorgen dat ze vlak tegenover elkaar liggen, zoodat de steken recht worden.

De zevende vulsteek op dit lapje is ontstaan door lichte en donkere kruisjes af te wisselen.

Het eerst worden de blauwe gewerkt. Steeds twee hooge bij elkaar. De kruisjes zijn 2 draden breed en 4 draden hoog. Tusschen 2 bosjes blijven 4 draden voorloopig onbewerkt.

De tweede rij blauwe kruisjes is 2 draden lager gewerkt, op dezelfde hoogte. Zoo ook de derde rij. Nu invullen met oranje. Het vakje van 4 bij 4 draden tusschen 2 bosjes kruisjes wordt gevuld door 2 liggende kruisjes 2 bij 4.

De vakjes 2 bij 4 draden tusschen 2 blauwe bosjes beneden elkaar wordt gevuld met 1 kruisje 2 bij 4. De overige blijven onbewerkt, de kleur van de stof vormt daar een apart vakje.

Het laatste vulsteekje is heel gemakkelijk en is gevormd door rijgsteken. Twee rijen rijgsteken, 6 neer, 4 op, door 2 draden gescheiden, maken het begin. De tweede rij verspringt, en wordt 3 draden lager begonnen. En nu de dwarstoeren beginnen. Deze worden ook steeds gewerkt 6 neer 4 op. Over de 4 op van de rechte toeren heen, komt de

6 neer te liggen.

Het eerste proeflapje is nu klaar. U gaat nu uw krachten maar eens beproeven op de andere voorbeelden die hier zijn afgebeeld. De foto's verklaren de steken voldoende, zoodat hierop niet nader hoeft te worden ingegaan.

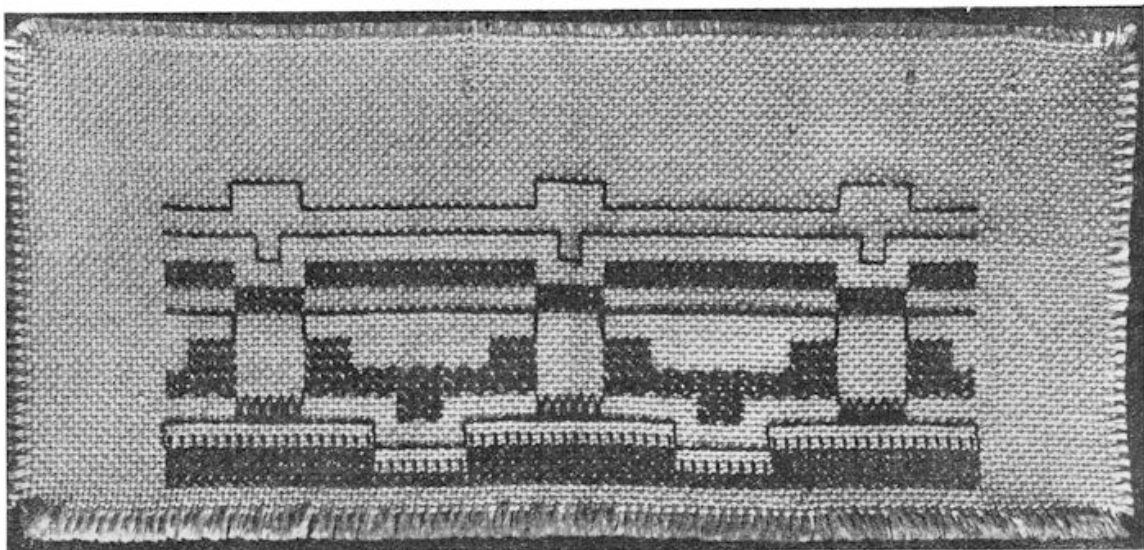
Nu gaan we nog de uitvoering van de rand bespreken. U ziet op de foto hoe de rand geworden is, die we de vorige keer gaven om te teekenen (de tekening geven we er nog even bij). Er werd voor gebruikt een soort Noorsche stof. Gewerkt werd met perlgaren No. 8 (zwart) en No. 5 (licht rood) op een crême ondergrond.

De lijnen bestaan uit stiksteken. De zwarte vakjes zijn kruissteekjes. De gegolfde zwarte vakjes zijn platte maassteken, 4 breed en 1 hoog. Voor de roode vakjes werden ook maassteken gebruikt, maar nu 2 lang en 2 breed. Verder zijn er nog een paar hooge kruisjes in gebruikt en een rij rechte steekjes. Bij de teekeningen, die u deze maand teruggezonden krijgt, zult u een rand vinden die aangestreept is als geschikt voor uitvoering. De rand die het beste is, zal ik daarvoor aanwijzen. Dan heeft u dus uw eerste zelfbedachte rand voor de uitvoering klaar!

Ik hoop, dat de uitleg van deze cursus duidelijk genoeg is en u alles goed kunt afwerken. Daarna uw werk ter bespreking opzenden (vóór 24 Nov.) aan de Redactie.

ATELIER „DE DRIEHOEK“.

Inlichtingen: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

Een groep pas aangekomen zieken, wachtend, tot zij een plaats in het hospitaal toegewezen krijgen.

roeien ervan verwijderd, en laat de aard van zijn ziekte het toe, dan wordt hij als „buurman“ behandeld: de dokter vertelt hem, wat hij moet doen en wanneer hij terug moet komen. De medicijnen krijgt hij in een glazen buisje, in een blikken doos of in een flesje mee. De tolk, die door de jaren veel ervaring gekregen heeft op dit gebied, vertaalt met verduidelijkende gebaren de aanwijzingen van den dokter, en herhaalt deze net zolang tot de patiënt ze begrepen heeft. Doordat deze dichtbij-wonenden naar hun dorp terug gaan, houden wij plaats over voor de zieken uit verderaf gelegen streken.

Met de laatste post uit Lambarene schrijft Albert Schweitzer, de dokter uit het oerwoud: „Vandaag kwamen er meer den 20 mensen uit het binnenland. Op één dag werden er 14 opgenomen om geopereerd te worden.“

De patiënten, die uit het binnenland in het hospitaal van Lambarene terecht komen, komen uit het Zuidwaarts gelegen bergland. Het is geen gemakkelijke verkeersweg, waarlangs zij gaan moeten, met hun ziekten en ongemakken. Het is een uitgehouwen pad, dat steil omhoog gaat over de soms tot 900 Meter hoge, met bos bedekte bergen, en dat aan de andere kant weer even plotseling daalt. Bij gedeelten bestaat de weg slechts uit de bedding van een beek, waar zij op hun tocht doorheen moeten. Vaak ook moet moerasland doorwaad worden. Na 15 tot 20 dagreizen bereiken de zieken de benedenloop van de N' Gounie-rivier, maar dan moet er altijd nog tegen de 100 kilometer in de roeiboot afgelegd worden om het hospitaal te bereiken. Zulke tochten, gepaard met

honger, oververmoeidheid, kouvatten en ziekten, worden de mensen menigmaal noodlottig.

De aankomst van zo'n groep patiënten in 't hospitaal zal mij altijd onvergetelijk blijven. Zij hebben 400 of meer kilometer afgelegd. Zij glimlachen, zien verbaasd om zich heen; de ouderen kijken ons onderzoekend aan. In hun grote, zelfgemaakte raffia lendendoeken, die hun als ruime rokken van de heup tot bijna op de voeten vallen, wankelen zij van de rivier naar de barakken. Zij spreken nauwelijks, en de luidruchtige begroeting van de aanwezige patiënten gaat langs hen heen. Zij gaan regelrecht op hun doel af, zij willen eerst den dokter zien.

Deze wilden moeten zich instellen op een maandenlange afwezigheid uit hun stam en hun vaderland. Tijdens hun verblijf in het hospitaal zijn zij verbazend verstandig en voegen zich betrekkelijk gemakkelijk naar de hospitaal-regels. Om hun dankbaarheid uit te drukken na de genezing, dansen zij zingend voor den dokter heen en weer, en verzekeren hem, dat de andere zieken uit hun vaderland nu ook spoedig zullen komen.

Zodra deze patiënten uit het ziekenhuis ontslagen kunnen worden, zien wij uit naar een gelegenheid waarmee zij teruggebracht kunnen worden tot aan de landweg bij de benedenloop van de N' Gounie-rivier.

De Europeanen, en vooral handelssondernemingen, die kleinere stoomboten hebben, zijn zo vriendelijk genezen patiënten belangeloos mee te nemen, zo vaak hun dat mogelijk is. Het is voorgekomen, dat inboorlingen van heimwee ziek geworden zijn, als zij erg lang op een boot moesten wachten. „U ziet het,“ zei één van hen droefd tot den dokter, „mijn mond spreekt met U, maar mijn hart is in het dorp.“

Moelijker dan deze bergbewoners zijn de Galoa's, de „plaatselijke ingezetenen“, wier dorpen in de omtrek van Lambarene liggen. De Galoa's maken er aanspraak op de voornaamsten te zijn onder de inboorlingen. Het komt voor dat zij van hun zwarte broeders in het binnenland spreken als van de „wildes“. De Galoa's hadden een grote voorsprong, doordat zij zich gemakkelijker en vlugger bij de Europeanen aangesloten hebben dan andere stammen. Zij doen de blanken na — niet altijd tot hun voordeell Heel wat van hen hebben de Zendingsschool bezocht en kunnen lezen en schrijven.

De oudste ziekenbarak in het hospitaal is

Lambarene

naar de Galoa's genoemd, omdat hij 't eerst door leden van hun stam bezet was, en ook nu nog door zieke Galoa's bewoond wordt. Wij herbergen op 't ogenblik in het hospitaal enige oudere Galoa's, die zich vrienden van den dokter noemen en er zich op beroemen reeds in 1913 onder de eerste patiënten van den heer Schweitzer behoord te hebben, of reeds toen door hem geopereerd te zijn.

De Pahoeïenen, die stroomafwaarts in de bossen wonen, zijn veel meer natuurvolk dan hun burens, de Galoa's. Zij werken ook meer. Uit hun aanplantingen komen voor 't grootste deel de bananen en cassave's, die wij nodig hebben tot voeding van onze bijna 300 hospitaalbewoners.

De Pahoeïenen zijn uitstekende roeiers. Hun roeiboten, die men boomboten noemt, omdat zij uit een boomstam in z'n geheel gehouwen zijn, liggen vaak slechts 4 vingerbreedten boven de waterspiegel, zó volgeladen zijn ze. In zo'n boomboot staand of zittend, roeien zij met verbluffende zekerheid 5 tot 7 uur stroomafwaarts naar het hospitaal.

Evenals de Galoa's krijgen ook de zieke Pahoeïenen of Bendjabi's of andere inboorlingen hun legerstede, zo mogelijk, naast hun

stamgenoten toegewezen, zodat toch in dezelfde ziekenbarak leden van verschillende stammen zijn ondergebracht.

Er zou veel te vertellen zijn over de geaardheid der individuen op zichzelf, b.v. de Akele's, die er zo donker uitzien en zo'n gesloten indruk maken, dat er Europeanen zijn die geen zwarte uit die stam in dienst willen nemen, of wel de Papoenoe's of de Eschira's, van wie men vertelt dat onder hen de meest gevreesde grootmeesters in de toverkunst schuilen.

In hun meer speciale vaderland staan deze verschillende stammen vijandig tegenover elkaar. Geheel anders is 't hiermee gesteld, wanneer zij in het hospitaal zijn. Dezelfde nood, pijn en hulpeloosheid brengt hen hier bij elkaar. Voor allen zonder onderscheid staat de dokter met zijn helpers klaar. Nergens kan de primitieve mens duidelijker dan hier tot het bewustzijn komen, dat zij allen broeders onder elkaar zijn.

Wij stellen als regel dat zij die in lichte graad ziek zijn, bij de verpleging van de zwaar-zieken helpen. Hij die zo ver is dat hij zelf zijn drinkwater kan gaan halen, krijgt de opdracht tegelijk ook voor zijn „buurman" in het hospitaal, die niet kan lopen, vers water mee te brengen. De begeleider van een zieke haalt, op onze aansporing, niet alleen voor zijn broeder hout om de maaltijd op te koken, maar ook voor andere zieken, die tot nog toe vreemden voor hem waren. Louembe, een genezen wilde, die op stamgenoten wacht om terug te keren naar zijn vaderland, moet ervoor zorgen, dat bij het invallen van de nacht het muskietengaas neergetrokken wordt over het bed van iedere geopereerde, als bescherming tegen de venijnig-stekende muggen, die moeraskoortsen meebrengen. Hij vervult zijn taak nauwgezet, en bewijst ook uit eigen beweging allerlei kleine diensten aan de operatiepatiënten, onverschillig uit welke stam zij zijn.

Door de handreikingen, die wij dagelijks den enen verpleegde aan den andere laten doen, leert menige wilde begrijpen, dat niet het saamhorigheidsgevoel van zijn stam erover beslist, wie „zijn naaste" is.

EMMA HAUSSKNECHT,
verpleegster te Lambarene.

Moeder en kind met huidziekte

Het lievelingsplekje van de patiënten: op de cementen trap bij de

zaadpluis

Toen ik nog een klein meisje was, moest ik op weg naar school elke dag een platenwinkel voorbij. Dat vond ik een heerlijkheid, vooral omdat in de etalage stevast elke week een andere plaat werd te kijk gezet; en het spannende alleen al van de gedachte: wat zou er nu weer staan? was al een plezier op zichzelf. Sommige ervan herinner ik mij na twintig jaar nog scherp en duidelijk, en speciaal één daarvan.

Het was een soort achter-de-coulissen-opname van een circus. Op de grond lag, op een matras, een jongen, een mooi blond kind van een jaar of negen, doodsbleek en met gesloten ogen, zijn bonte acrobaten-pakje vuil en bebloed. Een knap donker meisje, in een geel balletcostuum met wijduitstaand rokje, hield roerend voorzichtig het slappe hoofdje op haar blote arm gesteund, en een clown in een breed geblokt pak, potsierlijk geschminkt, boog zich met een glas water in de hand over het witte stille gezichtje.

Daarachter drongen de andere artisten op: paardrijdsters, goochelaars, een zwaargepiede „sterke man“, cowboys, danseresjes, clowns, zo uit hun kleedkamers of stallen weggelopen. Het Engelse onderschrift kon ik toen nog niet lezen, maar de uitdrukking van al die bijeengedrongen gezichten, de verschrikte aandacht van die bonte troep, en de slappe roerloosheid van dat smalle jongenslijfje zeiden mij toen al duidelijk genoeg: Te laat. Doodgevallen. En nòg kan ik de diepe indruk navoelen, die dit feit op mij maakte: dat de gelaatsuitdrukking van al die fantastisch uitgedoste mensen zo in frappante tegenstelling was met de vrolijke pronkerigheid van hun kostuum. Speciaal de clown, met zijn dwaas opgeverfd gezicht, en zotte slobberpak was een schrijnende en deerniswekkende figuur door de kinderlijke droefheid in zijn ogen en gehele houding.

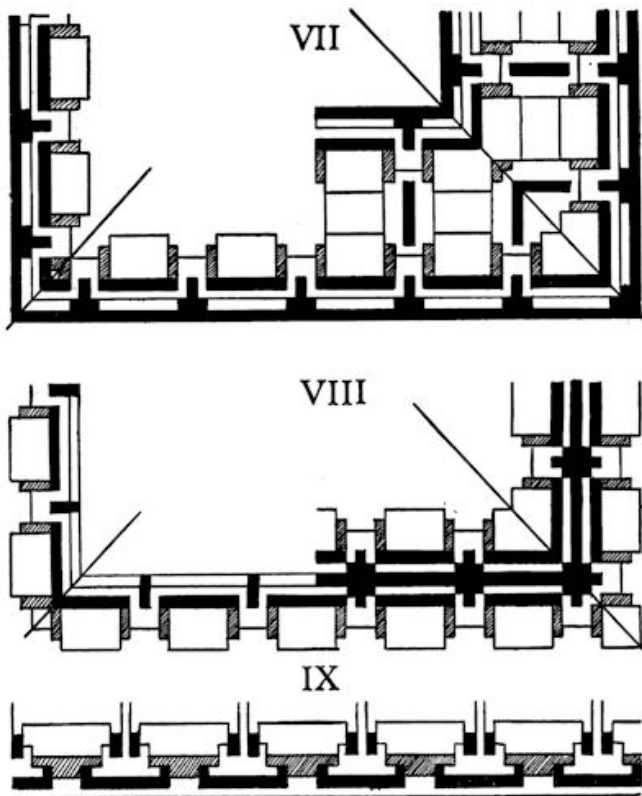
Aan die plaat heb ik onweerstaanbaar moeten denken, toen ik dezer dagen het volgende courantenberichtje toevallig in handen kreeg:

KOORDDANSERES DOODGEVALLEN.

In het wereldbekende Roxy-theater te New-York is de 26-jarige koorddanseres Mary Larkin-Delphil uit een hoogte van 13 M. naar beneden gevallen. Zij moest aan het slot van haar „nummer“ op een éénwieler over het 25 M. lange koord rijden. Kort voor zij bij het andere platform was aangekomen, waar haar man haar opwachtte, verloor zij de macht over het rijwiel en stortte met het hoofd naar beneden in de diepte. Talrijke toeschouwers verloren het bewust-

zijn, anderen kregen hysterische aanvallen, vele bezoekers verlieten het theater, ofschoon de voorstelling voortgezet werd. Het echtpaar Delphil was vroeger reeds in verscheidene groote theaters in Europa opgetreden.

Eigenlijk een alledaags berichtje, dat heus niet alleen staat. De lezer zegt: „Hè!“ en griezelt, en slaat dan het blad om. Nou ja, als je je alles wou aantrekken... Je had geen leven immers. En New-York is ver weg. Maar het scènetje heeft mij vast gehouden, en de plaat uit mijn kindertijd stond opeens weer voor mijn ogen. Mary Larkin—Delphil, 26 jaar. Een artiestenkind waarschijnlijk, geboren en opgegroeid in het circus, getrouwd met een ander circuskind. Voor wie geen andere wereld bestaat dan de piste, het grote zandplein van de „ring“, en de duizelingwekkende hoogte van de tent. Een smal koord van 25 meter, 13 meter boven de grond. Over die broze dunne streep snelt zij voort, avond aan avond, hoog in de schemering van de circusnok, balancerend op haar éénwieler, met al haar ten dode toe gespannen aandacht gericht op één punt: het tegenoverliggende platform, waar haar man wacht. Avond aan avond vliegt zij, glanzend en soepel in haar glinsterende pailletten, boven de helderlichten afgrond onder haar, waar duizenden gezichten naar haar overmoedig figuurtje staren in heftig gespannen aandacht. Avond aan avond dwingt een onverzadelijk, wreed, gedachteloos publiek een jong mensenkind tot een hemeltemgende roekeloosheid, tot een slopende zenuwspanning, een dodensprong boven een duizelingwekkende afgrond, terwijl van een armzalig dierlijk wellustgevoel: eens heerlijk te kunnen griezelen. Avond aan avond breekt het wrede genot van de uiterste spanning los in een huilend en loeiend applaus. Het Beest heeft zijn zin, en is voor een ogenblik verzadigd. Totdat op een vreselijk moment het overmoedige figuurtje hoog in de lucht „de macht over het rijwiel verliest“. Wie zal de doodsangst, de vreselijke ontzetting van dat ogenblik, in de schemerige eenzaamheid van het circusedak peilen? En de vertwijfeling van de angstige man, die machteloos aan het eind van het koord moet toezien? In het zand van de piste ligt een doodstil, verminkt figuurtje — en: „talrijke toeschouwers verloren het bewustzijn“; andere „kregen hysterische aanvallen“. O, die „talrijke toeschouwers!“ Wat hebben zij op haar geweten! Geweten-

eenvoudig afgewerkt. De buitenkant is los op het eerste gezicht, maar op een afstand bekeken is het toch geen bezwaar. Kijkt u zelf maar eens goed.

Nu als laatste opgave XI, alleen lijnrandje. Ik had niet gedacht, dat juist deze opgave in het algemeen zoo goed zou uitvallen, want deze was wel moeilijker dan de overige 10. Verbazend aardige voorbeelden heb ik daarvan gekregen, waarvan hierbij Afb. VI (van Mej. G. te Hoom) wel de beste is. Heel goed is de onderkant verder uitgewerkt en afgesloten, terwijl de uitstekende „schoorsteentjes“ de staande richting nog meer accentueeren. Het is wel aardig nu eens deze voorbeelden met uw eigen werk te vergelijken.

Tot zoover het werk van de inzendsters. Nu volgen nog een paar algemeene wenken en raadgevingen. Wanneer u deze keer weer de opgaven gaat uitvoeren, is het beter het schrift (indien u grote ruitjes hebt) dwars te nemen en zoo op iedere bladzij maar één randje te teekenen. Nu hebt u meer plaats en overzicht. Verder moet u er vooral op letten goed zwart potlood (bijv. gemerkt HB. teekenspotlood) te gebruiken en dan de vlakken zoo duidelijk mogelijk zwart te maken. Dit maakt direct veel prettiger effect.

Jammer, dat velen van u geen schrift met kleine ruitjes konden krijgen, daarom stel ik u voor mij dit zoo vlug mogelijk, in ieder geval binnen 2 dagen, even te laten weten. U krijgt dan een fijn ruitjesschrift toegezonden

(in dit geval 20 ct. postzegels insluiten). Nu komen de opgaven aan de beurt. Ditmaal komt er een nieuwe moeilijkheid bij, n.l. rand met hoek. Een rechte doorlopende rand is bijna op geen enkel voorwerp te gebruiken. In verreweg de meeste gevallen komt er een hoek bij te pas. Na het leeren maken van heel eenvoudige randen komt dus nu de rand met hoek het eerst aan de beurt. Wanneer u afb. VII (linker helft) bekijkt, ziet u dat vanuit het hoekpunt een schuine lijn getrokken is, naar het midden toe. Dit is de hoeklijn, die schuin door de ruitjes is heengetrokken (dus door de kruising van de staande en liggende lijnen heen). Deze hoeklijn is een hulplijn, die we later, als het randje klaar is, kunnen wegvegen.

Neemt u nu eens een stukje spiegelglas of zakspiegeltje (zonder rand of facet) en zet u dat eens recht overeen op de schuine hoeklijn van Afb. VII (linkerhelft). U ziet nu de rand met hoek voor u in het spiegeltje, precies als de teekening. Nu probeert u datzelfde eens bij Afb. I, II, III, IV, V en VI. U ziet, dat hier ook een schuine lijn geteekend staat. Zet u er het spiegeltje eens op, dan ziet u vanzelf de hoek. Wanneer u nu bijv. bij Afb. I het spiegeltje evenwijdig aan de hoeklijn meer naar links verplaatst, dan ontstaat weer een heel andere hoek. Zoo kijkt u ook nog eens bij de andere randen, terwijl u steeds het spiegeltje op een andere plaats zet. Elke hoek wordt weer anders, de eene mooier dan de andere natuurlijk.

Het smalle randje op Afb. VII is nu van boven af begonnen, naar onder toe gewerkt, steeds zorgende niet over de hoeklijn heen te komen. Het begin van de nieuwe zijde moet precies hetzelfde zijn als het laatste gedeelte vóór de hoeklijn, dus het spiegelbeeld. Het is nu zaak goed op te letten; elke fout maakt de hoek scheef of onregelmatig.

Nu gaat u zelf in uw schrift aan het werk met opgave 7. Dit beginrandje werkt u alleen naar boven wat verder uit. Het wordt dus een bredere staande rand. (Afb. IX is een voorbeeld van een uitgewerkte staande rand). U plaatst de schuine hoeklijn zooals het voorbeeld aangeeft en werkt de hoek en een stuk van de 2e zijde.

Een flink stuk naar onderen op uw papier beginnen, anders is er geen ruimte genoeg en uw spiegeltje gebruiken!

Ditzelfde werkt u nu ook uit bij opgave 2 en 3. Hierbij is géén schuine hoeklijn geteekend. Deze lijn moet u zelf plaatsen, vanuit het

hoekpunt, dat u zelf uitkiest met behulp van het spiegeltje.

Nu ga ik de hoek afgebeeld bij VIII (linkerhelft) bespreken. Hierbij staat de rand net andersom dan bij VII, dus naar buiten gekeerd. De hoeklijn gaat nu niet schuin naar binnen toe, maar buitenwaarts.

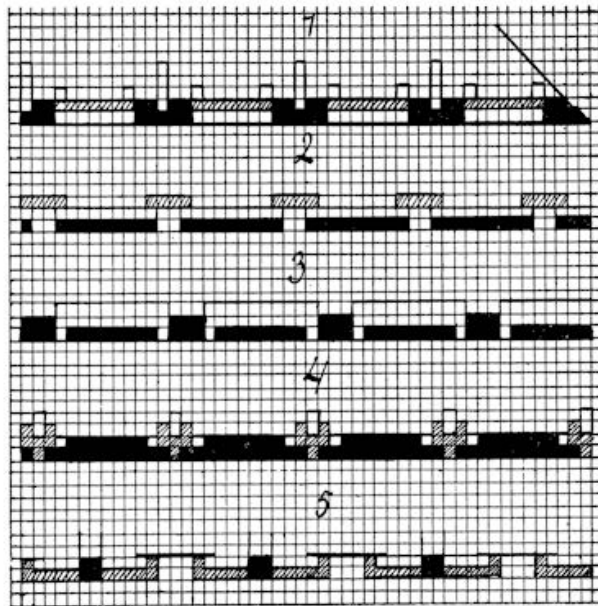
De werkwijze is gelijk aan de vorige: doorwerken tot aan de hoeklijn en dan het spiegeltje erbij en de hoek verder vervolgen.

Opgave 4 en 5 worden nu ook eerst wat breder uitgewerkt en krijgen dan een hoek zoals VIII (linkerhelft) het aangeeft.

Daarna volgen de bredere randen met hoek (Afb. VII en VIII rechts). De voorbeelden geven duidelijk de manier van werken aan. Eerst smal beginnen, hoek afwerken. Dan de 2e helft van de breede rand er tegenaan plaatsen (Afb. VIII) of er tegenover, zoals bij VII.

Elk der opgaven gaat u ook nog eens breed teekenen, hetzij op manier VII of VIII, dus in het geheel, met de vorige smalle randjes weer 10 opgaven.

Als extra dit keer eens een rand zonder voorbeeld! En wel het volgende: een breede staande rand, geheel naar eigen inzicht en smaak uitgevoerd, hetzij met lijnen of vlak-

ken, gekleurd of alleen met zwart. U gaat uw gang maar en ik ben benieuwd wat ik hiervan ingezonden krijg!

Dus allen maar weer aan de gang en ik veronderstel dat het spiegeltje u nog heel wat aardige hoeken zal opleveren! Ditmaal uw werk liefst vóór 24 Dec. opzenden naar onderstaand adres.

ATELIER „DE DRIEHOEK“.

Inlichtingen: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

boekenmolen

Wordt ons leven werkelijk geleid, tot in de kleinste bijzonderheden? Op deze vraag, die, mede door de religieuze ervaring, die meestal Groep-beweging genoemd wordt, in veler hart leeft op 't ogenblik, geeft het boek van de bekende Engelse predikant W. E. Sangster „God leidt ons“, uitg. Kirberger en Kesper, Amsterdam, een weloverwogen antwoord. Hij laat zien dat het geloof in „leiding“ even oud is als de bijbel zelf, en waarschuwt meteen voor overschatting. Een fijn, oergezond boek, waar je veel aan kunt hebben!

Een nieuw boek van Wilma is onder ons altijd een gebeurtenis, en het zo juist uitgekomen „Opstanding“ wordt door haarzelf het beste gevonden, wat ze ooit geschreven heeft. Het is, heel kort gezegd, het verhaal van een man, die het werkelijk aandurfde 100% ernst te maken met zijn geloof.

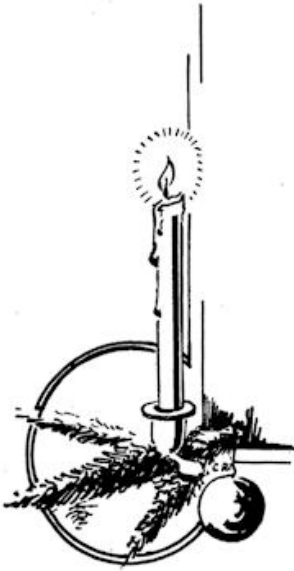
Bij het jubileum van den groten verteller W. G. van de Hulst, is zijn allerliefst verhaaltje „Van een klein meisje en een grote klok“ in

een nieuwe, keurige, met vele illustraties versierde uitgave verschenen bij de firma Callenbach te Nijkerk. Het bang-wegduikende witte figuurtje bij de enorme donkere klok op de omslag wekt dierbare herinneringen op....

Van laatstgenoemd boekje naar de brochure van A. den Doolaard: „Hooge hoeden en pantserplaten“, is wel een grote stap! Toch zal geen enkele van onze jonge vrouwen haar ogen willen sluiten voor de werkelijkheid, en daarom willen we deze felle, aangrijpende brochure, die een kijkje geeft achter de schermen van de Internationale Wapenhandel, niet onvermeld laten.

De Philips Gloeilampenfabrieken te Eindhoven stellen gratis beschikbaar een genoeglijk-uitziend boekje „Het Gezellige Huis“, met vele kleurige plaatjes, waaruit men kan lezen met welke soorten verlichting men 't meeste van z'n huis kan maken.

Kerstversiering

Voor wie er aardigheid in heeft de kamers met Kerstmis een wat warmer, gezelliger tintje te geven dan anders, laten we hier eenige mogelijkheden volgen. Hebben we een Kerstboom, dan kunnen we de versierselen zelf maken door denne-appels te vergulden en nooten te verzilveren, door van karton aardige figuren als klokjes, sterren enz. te knippen en die met zilverpapier te beplakken.

Heel mooi is het de boom heelemaal in zilver te houden met witte waskaarsjes. Elektrische kaarsjes doen zoo koud aan, daarbij kunnen we beter gekleurde versierselen gebruiken.

Zijn de kerstboomversierselen klaar, dan gaan we voor de tafelversiering zorgen.

De ontbijt- of koffietafel krijgt in de Kerstdagen geen gekleurd tafellaken. Nu past alleen een fijn wit of crème kleed.

Telkens versieren we de tafel anders. Nu eens zetten we een groote pot hulst midden op tafel, terwijl hier en daar losse takjes hulst worden neergelegd. Een andere keer gebruiken we alleen mistletoe. Verder kunnen we ook eens een pot vroege roode tulpjes in het midden zetten, waarvan de pot omwikkeld is met vloeipapier in dezelfde kleur, vastgemaakt met een takje dennegroen. De tafel kan dan verder met losse takjes dennegroen versierd worden.

De vingerdoekjes krijgen vuurroode ringetjes al of niet versierd met een takje groen.

We maken de bandjes, door b.v. gordijnringen met dikke zijde of van zijde overgebleven kartonnen ringen, met raffia te omwerken.

Als kandelaars kunnen we rauwe aardappels gebruiken, die we van onderen vlak afsnijden, zoodat ze stevig blijven staan. Van boven worden ze uitgehold, zoodat we er stevig een wit of rood kaarsje in kunnen vastzetten.

Verder omkleeden we de aardappels met vloeipapier.

Natuurlijk kunnen we ook op allerlei andere manieren nog kaarsenstandaardjes maken, door b.v. een groote garen-klos wat uit te hollen, zoodat er een kaarsje in past en deze daarna rood te lakken. We kunnen ook een paar klossen op elkaar lijmen, zoodat het

standaardje wat hooger wordt. Verder kunnen we van 'n paar kartonnen ringen (waar zijde op gewonden is geweest) aardige kandelaartjes maken. We nemen daarvoor 't liefst twee ringen van verschillende grootte, de grootste komt onder. Als voetstukjes gebruiken we een van karton geknipt rond plaatje. Alles omwerken we met raffia.

Het menu voor het Kerstdiner wordt naar de smaak van de huisgenooten en in overeenstemming met de geldmiddelen gekozen.

We nemen ons mooiste witte tafellaken, hierover leggen we in het midden een fijn wit kleedje, bij voorkeur handwerk. Hierop komt een groote witkristallen drijschaal te staan, waarin met een beetje gesmolten was een oneven aantal witte of roode kaarsen worden vastgezet. Nu leggen we wat fijne takken groen in de schaal. Als we witte kaarsen gebruiken laten we wat roode bloemen op het water drijven, b.v. anjers. Bij roode kaarsen nemen we het liefst een paar kerstrozen.

Los over de tafel leggen we wat takjes dennegroen met weer dezelfde bloemen.

De servetten worden in puntvorm opgevouwen op de borden gelegd. Aan een van de hoeken van het servet bevestigen we met een klein takje dennen-groen het naamkaartje, dat dezelfde vorm moet hebben als de menu's. Hier kunnen we onze fantasie vrij spel laten. We nemen bijv. effen witte kaartjes, waarop we een takje hulst, mistletoe, dennegroen, 'n kerstklok of iets anders toepasselijks teekenen. Ook kunnen we de menu's en naamkaartjes in de vorm van een dubbele dennenappel of kerstklok van dun karton knippen. Van buiten worden ze met zilver, van binnen met effen wit papier beplakt, waarop het menu komt te staan.

Op ieder bord, op het servet, leggen we voor ieder een klein surprise-pakje — in wit vloei- of mat glanzend papier gewikkeld, vastgebonden met een dof-zilveren, of als de tafel niet al te kleurig is, met een rood lint, opgevroolijkt met een takje dennegroen of mistletoe.

Het inpakken kunnen we natuurlijk weer op heel verschillende manieren doen. We

DE JONGE VROUW

GEILLUSTREERD CHRISTELIJK TIJDSCHRIFT

REDACTIE: J. M. WESTERBRINK—WIRTZ,
M. E. VAN ROSSUM EN P. KEUNING

UITGAVE BOSCH & KEUNING — BAARN

Adres red. en administr.: „De Jonge Vrouw“, Baarn, Giro 20246
Verschijnt den eersten Donderdag van iedere maand
Abonnementprijs f2.25 per half jaar bij vooruitbetaling
Prijs van de luxe-uitgave f 3.25 per half jaar
Men verbindt zich voor een geheelen jaargang
Abonnementen eindigen niet anders dan met 1 October

INHOUD

- Meditatie. Hooren en verstaan 122
- Jezus predikend op het meer. Houtsnede uit de Greiner-Bibel 123
- Wij durven, door Agni van der Torre. Vervolgverhaal .. 124
- Mismakten. Vers van W. G. 128
- Persoonlijke herinneringen aan Selma Lagerlöf, door Christine Doorman 129
- Het bedrog. Novelle door Beatrice Willing 133
- Lakwerk, door J. de Vr. R.—S. 136
- Zaadpluis, door Rie van R. 137
- Ontwerpen voor handwerk, door Atelier „De Driehoek“ 139
- Plaatsbespreken. Monoloog door Rie van Rossum 142
- Op zoek naar een betrekking, door Werkzoekende 144
- Modekrabbels van Nos 145
- Waar kinderen wonen 146
- Crisishuwelijk 147
- Langs de winkels 149
- De vrouw en lichaamsoefeningen, door Th. Heeg 150
- Om het wachtvuur, door Lenie S. 152
- Practische Dingen 153
- Een tasch van vilt: van oud nieuw, door Jo Pijlman 153
- Een leuk visite- of avondtaschje, door Annie Groenheyde 153
- Gebreid damesvest zonder mouwen, door A. Balder 154
- Een spreij, door A. Balder 155
- Ons Patronenhoekje 157
- Keukengeheimen (inrichting) door Vict. Hartogh—Snoek 158
- Keukengeheimen (recepten) door G. le Roy 159
- Correspondentie van de Redactie 160
- Op de kunstdrukpagina's 160
- Golfbrekers Foto Eva Besnyö
- Wazige verten Foto Kees Hana
- Schilderacademie te Berlijn Foto G. Tjassens Keiser

17
E
JAARGANG

● JANUARI 1935 ● No. 4 ●

HOOREN EN VERSTAAN

Hij leerde hen veel door gelijkenissen en zeide bij dat leeren tot hen: Hoort. ● Markus 4:2 en 3a

Er staat een groote schare aan de oever van de zee. Jezus is op een schip gegaan en vandaar spreekt Hij tot de schare, die gekomen is om naar Hem te hooren.

Jezus spreekt, dat moest eigenlijk voldoende zijn voor allen, die daar aan de oever staan, Als Hij spreekt, dan is het toch zeker, dat naar Hem geluisterd moet worden. Hij heeft de woorden des eeuwigen levens.

Ach, ze luisteren ook wel. Jezus vertelt een gelijkenis; Hij is gemakkelijk te volgen. Ook dwingt de omgeving tot luisteren. En daar is poëzie in het spreken van den Heiland.

Ja, maar er zijn menschen die straks heengaan, en de Satan komt en neemt het woord van Jezus weg. Of in de verdrukking is het, alsof Jezus nooit gesproken had. Of daar is het leven met zijn zorgen en behoeften, met het jagen naar geld en goed en het goede wordt verstikt.

Wij kunnen hooren, zonder te verstaan. Alleen zij, die zich aan Jezus gewonnen geven, luisteren. Zij hebben het geheim van het Koninkrijk Gods.

't Geheim van het Koninkrijk Gods is in Jezus belichaamd. Wie nu hoort naar een mooie rede, naar' treffende woorden, diepzinnig uitgesproken, hij hoort toch eigenlijk niet.

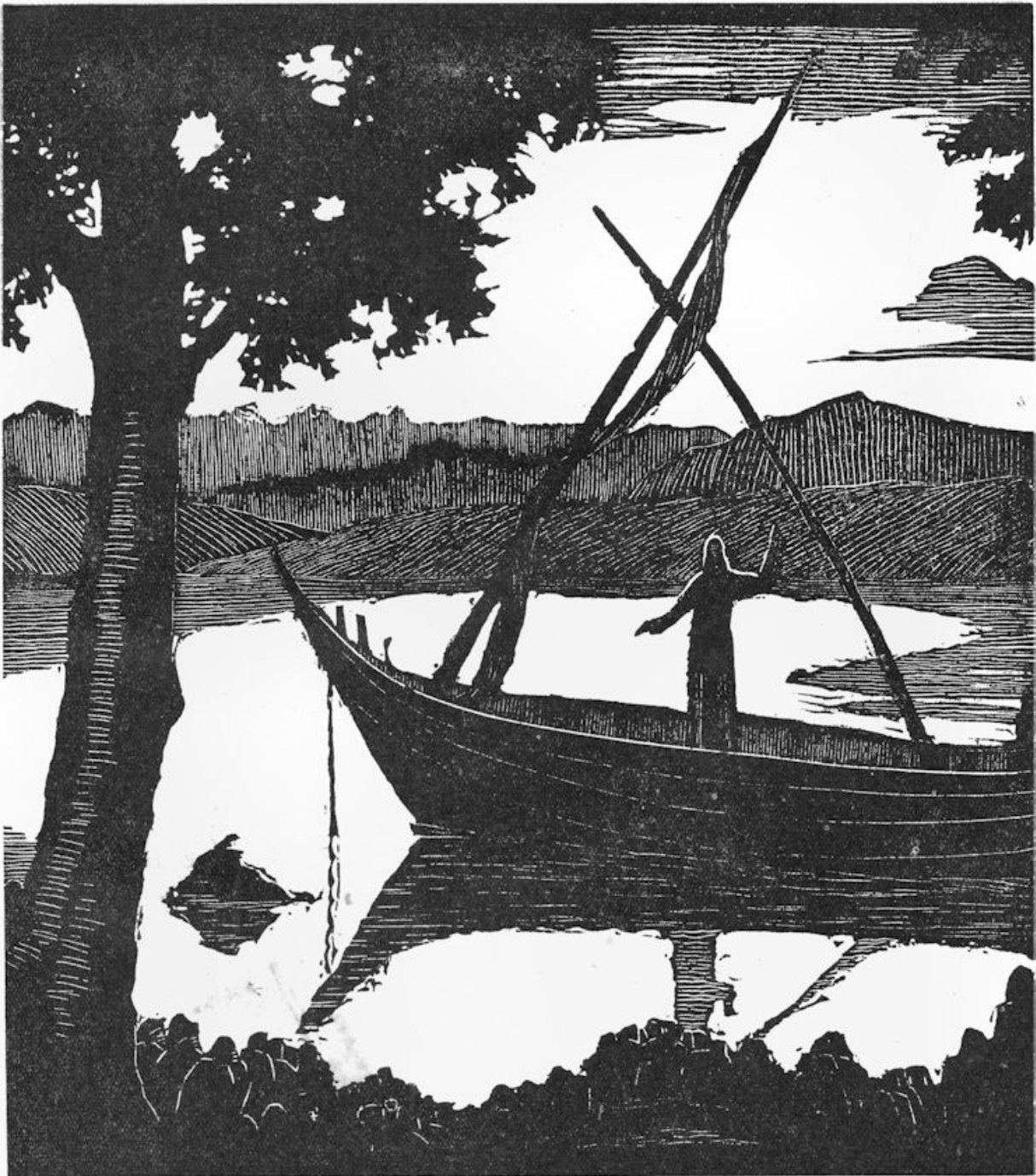
Alleen wie luistert naar Jezus, hoort.

En, wonderlijk, in het drukke leven, in de dingen van de dag, ook in de stilte van de natuur, onderscheidt hij Jezus stem.

Maar dat niet alleen, hij hoort ook Jezus woord als tot hem gesproken. Het dringt in zijn hart en hij bewaart het.

Dat is hooren en verstaan.

Zullen we zoo ook in het nieuwe jaar, dat we weer zijn ingetreden, naar Jezus luisteren?

Jezus predikende op het meer.

Houtsnede uit de Greiner-Bibel.

Wij durven

door agni v.d.torre

Studentinnenproblemen

4

Lieva had 't avond de leiding van de Meisjesvereniging en Jonny kwam rond den negene benee om thee te schenken voor Vader.

Ze droeg Mariekes reproductie-verzameling onder den arm, om daar in dit goe oogenblik met Vader alleene

in de gezellige kamer, haar goesting mee te doen.

„'n Komt Pol nie?” vroeg Vader, hoewel hij dit toch eigenlijk vooruit al wist.

„Thee op m'n kot, of gene thee,” heeft Caesar bevolen. „Spijtig da hij nie katholiek 'n is, hij zou ne monnik geworden zijn, waar Vader?”

„Nee toch,” weifelde Vader. „Ze zijn in 't klooster alle gelijk en onderworpen als 't goe is. Peize daarop,” en hij zweeg er verder over, om haar de gevolgtrekking te laten.

Pol, die z'n hoofd hief, rap als een wouddier dat onraad vermoedt zoodra eene hem bevelen wou of tegen zijnen wil zich keeren. Dat zou conflicten geven, als d'r ne stukske van zijne vrijheid verloren viel.

„Ik kwam professor Panters tegen, dees achternoen in 't hospitaal,” zei Vader, toen ze tegenover hem aan tafel zat, met het plakboek opengeslagen voor zich.

„Ja, dieën draak,” schold Jonny boven een reproductie van Geertgen tot St. Jans, voorstellend Johannes den Dooper vereenzaamd in de woestijn.

„Hij is knap,” waardeerde Vader.

„Ja,” zei ze kort en haar vingers bogen zich, alsof ze een pincet vasthielden. En over het tafellaken bootste ze scherp Panters beweging na, zooals zijn ontleedmes, snel lijk een schijm het kinderlijveke kerfde.

In een huiver trok ze d'r hand saam en legde haar op de plaat, alsof ze d'r daar boven die schoon geschilderde natuur wilde doen vergeten. . . .

Vader had de beweging gezien en ze zou hem niets gezegd hebben, als hij niet er aan getwijfeld had, of de Jonny van vroeger, niet veel zelfbewuster, vlotter en vroolijker was, dan de Jonny van de laatste weken.

Tobde ze ergens mee, of was ze misschien in aanleg zwaarmoediger dan hij haar altijd geschat had en ging zich dat nu ontwikkelen?

Hij hoopte het niet, voor wie uit eigen kracht niet voldoende licht in zijn leven trekken kon, werd de wereld waarbinnen een dokter trad zoo spoedig te donker om met zekerheid te durven handelen. En wie weifelde verknoeide wellicht eerst zijn werk en ging dan zelve ten onder.

Hij wist toch eigenlijk weinig van zijn kinderen, dacht hij, terwijl hij stillekens naar Jonny keek. Waarom bleef ze nu zoo lang en met zooveel goesting die ouw prent bezien; hij kon haar oogen de bochten van de smalle beek langzaam zien volgen, tot aan de verre boomgroepen toe.

Zijn patiënten konden vaak tot over de behoorlijke grenzen vertrouwelijk zijn en hem noodzaken hun woorden te remmen, omdat ze voor zooveel weeke openhartigheid zich schamen zouden, als ze later weer sterk en beheerscht in het leven stonden.

Maar zijn kinderen schenen die behoefte niet te kennen.

Wat wist hij van Pol's plannen?

„'k Zal nog ne keer zien,” weerde hij af, als hij hem er naar vroeg.

En de jongen moest toch dees zomer eindelijk beslissen.

Lieva was toch meer het kind, zooals ouders dat wenschen. Ze vroeg bij alles zijn raad en daarna nog zijn oordeel over de wijze van uitvoering.

Zij zou in de samenleving van vijftig jaar geleden, onder het ouderlijk absolutisme, evenmin moeilijkheden gegeven hebben als nu. En Jonny? Had ze goed gekozen, of werd het een vergissing en was ze nu reeds huiverig geworden voor wat zich langzaam uit die wereld van ziekte aan haar openbaarde?

Jonny voelde zijn oogen en even opziend

Mariekes verzameling onder den arm.

zaadpluis

Januari is de Maandag van het jaar. En Maandag is de dag van de goede voornemens, de dag, waarop we tot ons zelf zeggen: „Nu zal ik van dg week toch eens.....” En diezelfde Maandagse stemming bezielt ons aan het begin van het nieuwe jaar.

O, ik weet het al, er zijn dadelijk al sombere mensen, die met een waarschuwend spreekwoord over die goede voornemens komen aandragen. Och, laten we deze keer nu eens niet naar die héél verstandige maar ook dikwijls heel ontmoedigende woorden luisteren, en laten we nu dit jaar onzes Heren negentienhonderd vijf en dertig eens welgemoed aanvangen met een hart, bóórdevol oprechte, goede voornemens. — Het jaar onzes Heren: is dat op zichzelf niet een prachtige uitdrukking van onze voorouders? „Het jaar der genade” zegt de Engelsman — uitdrukkingen, die dikwijls achteloos als pasmunt gebruikt worden, maar die waard zijn, aandachtig beschouwd en gewogen te worden: Het jaar — onzes Heren. Legt dat ons al niet een grote en ernstige verantwoording op? — Goede voornemens — en nu denk ik aan dat mooie, sympathieke artikel, dat ik vond in „De Haagsche Dameskroniek” van 27 Oct. j.l., van de hand van de bekende Nannie van Wehl. Daarin stond een gedachte uitgedrukt, zó warm aandoend in deze koude dikwijls zelfzuchtige tijd, dat ik ze hier aan elke jonge vrouw wil doorgeven.

De schrijfster begint te vertellen, dat ze als kind al zoveel van geschiedenis heeft gehouden, en speciaal mijmerde ze graag over de „Broederschap des Gemeenen Levens”. Niét alleen om die mooie deftige term, maar vooral om de prachtige, spontane en bescheiden dienstwilligheid van die eenvoudige Middeleeuwse mannen en vrouwen, die zo vanzelfsprekend het hunne deelden met elkaar, en met elk, die het nodig had, die het mededelen aan anderen zo goed in practijk wisten te brengen. En dan vervolgt zij:

Het komt mij voor, dat het in deze tijden goed zou zijn een zusterschap des gemeenen levens op te richten. O! niet met een voorzitster en een penningmeesteres en een secretaresse — en o! geen naamkaartjes als teeken van instemming aan mijn adres! Laat ieder voor zichzelf besluiten, tot die zusterschap toe te treden. Laat ieder bedenken, waar en in hoeverre ze met het hare anderen kan helpen. Die hulp zal spoedig genoeg blijken een soort ruilhandel te

zijn. Het woord klinkt wat hard in dit verband, maar ik gebruik het, omdat met den nood ook vaak de schuchterheid stijgt, de een wil niet meer aannemen van de ander, omdat men, ten onrechte overigens, meent, niets meer terug te kunnen geven.

Zij gaat dan over dat laatste nog even door, en zegt dan:

Jaren en jaren geleden schreef de strijdbare Anna de Savornin Lohman eens: „Als ik 's middags de equipages en de victoria's der Haagsche freules zie uitrijden naar de Boschjes of de zee, en ik zie haar zitten, met een schoothondje en een dame van gezelschap of met allebei, dan tel ik, hoeveel plaatsen er nog over zijn in het gecapitonneerde voertuig. En ik zou haar wel toe willen schreeuwen: „Hoeveel arme naaistertjes zijn er niet, die nooit eens een ritje kunnen maken? Neem er toch op elke rit een mee, of twee, zooveel als ge bergen kunt in elk geval.” We vonden dat toen allemaal een beetje te veel gevraagd. Hoewel we eerder behoorden tot de categorie der arme naaistertjes, dan tot die van de rijke freules, vond de schrijfster niet veel bijval bij ons en ik denk: bij de freules nog minder.

Doch nu, na zooveel jaren, begrijp ik, dat er in haar denkbeeld toch iets goeds school.

De menscheid heeft dat ook begrepen, dit zij tot haar eer gezegd. Want wie had vroeger ooit gedacht, dat de vele rijtoeren met de gebrekkige kinderen en de ouden van dagen werkelijkheid konden worden?

Die laatste zin is weer zo terdege geschikt, om een moedeloos geworden mens op te fleuren. Ja! zeggen we onwillekeurig, er zijn toch nog zoveel heerlijke, onbaatzuchtige dingen in de wereld. Het lijkt wel, of de mensen alleen maar aan zichzelf denken, of we al midden in die tijd leven, waarvan Paulus zegt „dat de liefde van velen zal verkouden”.

Maar dan ineens zie je weer zo'n lange file auto's voorbijglijden over een drukke weg, en achter het stuur ontdek je bekende gezichten: ernstige zakenmensen, deftige bankheren, die voor één dag hun mooie luxe auto, hun chauffeurskunst en hun kostbare tijd in dienst hebben gesteld van een troepje magere, bleke, zielige, maar onuitsprekelijk verukte kinderen — uit slopjes en steegjes, uit alvoven en bedsteden drie-hoog-achter.... „We hebben nog zooveel te geven,” zette Nannie van Wehl boven haar artikel, en ze geeft meteen praktische en aardige voorbeelden:

Hoeveel kunnen we met elkander uitwisselen! Ook in kundigheden. De een is een knappe breister, de andere munt weer uit in haken en vooral in haakpatronen uitkijken. Jumpers haken en breien is in de mode. De een is altijd op de hoogte van de nieuwste literatuur en de ander wou dat ze „eens een mooi boek”

had. De een heeft boeken genoeg om een leenbibliotheek te beginnen en de ander heeft stapels muziek. De een is op de hoogte van literatuur en de ander weet alles af van geldzaken. Ook is de piano of de vleugel van de een vaak mooier dan van de ander.

Ach, wel zeker, de zusterschap is vanzelf al ontsproten in de harten. Heb ik ooit in eenig najaar zooveel peren gehad uit de verschillende tuinen rondom? De bezisters brachten met blijmoedige gezichten in snoeperige mandjes haar overvloed rond bij de bureu. Wie een radio bezit, noodigt buurvrouw, die er geen heeft, uit als er iets bijzonders te beluisteren valt. En wie geen radio heeft, noodigt buurvrouw uit, haar radio te ontvluchten, als het lawaai haar te machtig wordt.

We hebben nog zoveel te geven! Is dat geen prachtig woord om onderstreept te zetten boven aan de blanke nieuwe bladzijde van dit jaar 1935?

Mevrouw Van Wehl gaat terug tot de Broederschap des Gemenen Levens; maar onze gedachten gaan nog vele eeuwen verder terug.

Er was een mens van God gezonden, wiens naam was Johannes. Hij had een zeer eervolle en solide positie kunnen innemen onder zijn volk, want hij was een priesterszoon, maar hij verkoos een haren mantel en sprinkhanen, het voedsel der armen. Hij stond aan de Jordaan en predikte tot een gehoor van soldaten, ambachtslieden en huismoeders — mensen van gelijke beweging als wij, levend in een onrustige en onzekere tijd, als de onze. En zijn woord klinkt nog door tot in onze oren: „Die twee rokken heeft, dele hem mede, die geen heeft; en die spijsze heeft, doe desgelijks.”

En er kwam Een na hem, die groter was dan hij, en voegde er een schone vermaning bij: „Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.”

Wij hebben nog zoveel te geven — zoveel, eer wij aan die ene van de twee rokken toe zijn!

Wat Nannie van Wehl als voorbeelden opnoemt, zal allereerst wel voor de getrouwde vrouwen bedoeld zijn. Maar de ongetrouwden, het werkende meisje, buitenshuis of bij moeder, hebben die ook nog niet veel, heel veel „om niet” te geven en te delen?

Zou dat niet een mooi onderwerp voor vele meisjesverenigingen zijn: de praktische uitwerking van deze nieuwe Zusterschap des Gemenen Levens?

Ik denk aan het meisje, dat af en toe eens gezellig voor haar plezier een middagje gaat winkelen. Toe, denk dan eens aan de moeder met het drukke gezin — je kent er zeker wel

één — die op winterse vrije middagen haar handen vol heeft met haar levendige, al te levendige stelletje. Ga eens naar haar toe, en vraag „voor de gezelligheid” een paar van haar spruiten mee op je tocht. Je zult de verrukte gezichten

zien: van de kinders, die zo zelden al dat moois zien, omdat moeder nooit weg kan, en van de moeder, die je dankbaar is voor zo'n rustige middag.

Ik denk aan de onderwijzeres, die een Acte heeft gehaald, en nu een stapeltje boeken en schriften met waardevolle aantekeningen bezit. Toe, sluit ze niet weg, of doe ze niet over voor de halve prijs. Maar kijk eens rond, of je geen werkloze collega weet, die wél graag studeren wou, maar die dure boeken, zie je... En geef je stapeltje dan es aan zo eentje in bruikleen.

Ik denk aan het meisje, dat een abonnement op de volksconcerten heeft, en „eigenlijk niemand” weet voor haar tweede kaart. Och, kijk dan eens goed rond, niet onder je zussen en vriendinnen — die hebben dikwijls genoeg zo'n avondje — maar neem eens een ander meisje mee, dat of een drukke, of helemaal geen werkkring heeft en toch ook wel eens graag wat moois hoort. Een dienstmeisje uit een groot gezin, een winkeljuffrouw, die de enige thuis is, die nog inbrengt, een werkloos typistetje, een kwekelinge zonder baan...

Ik denk aan het handige, zelfstandige meisje met het aardige salaris (die zijn er toch ook nog!), die zegt: Zuinigheid met vlijt... en keurig haar eigen japonnen naait. Och, denk ook es aan dat meisje met haar diploma's Coupeuse en Costuumnaaien in de zak, die o zo graag eens wat zou gaan verdienen, maar, ziet u, de dames naaien tegenwoordig zoveel zèlf...

We kunnen nog zoveel geven! En het behoeven toch niet altijd grote en dure dingen te zijn. Onze Heiland sprak van een beker koud water: de kleine vriendelikheden, die niets kosten, zijn de meest gewaardeerde. Al is het maar een vriendelijk praatje tegen het meisje achter de toonbank; al is het maar een boodschap, die je meebrengt uit de stad voor je buurvrouw met haar zieke baby, al neem je maar een peuter mee achter op je fiets: de weg naar school is zo lang, en zijn benen zijn zo klein! — We hebben nog zoveel te geven!

RIE v. R.

Ontwerpen voor handwerk

Deze keer gaan we nu eens weer de toepassing van onze randen in de praktijk bespreken.

In November hebt u de noodige vulsteken en variaties geprobeerd en de meeste inzenders hebben, ondanks de slechte afbeeldingen, nog aardig wat van de steken gemaakt! Er waren verscheidenen, die ook reeds de steken aan een rand hebben uitgewerkt, hoewel dit nog een extractje bleef.

Even wil ik er u nog opmerkzaam op maken, voordat u weer met nieuw werk begint, dat u steeds materiaal en kleuren naar eigen idee en smaak kunt uitkiezen. In het algemeen is het 't mooiste niet te harde kleuren te gebruiken, vooral geen grof werk te maken en steeds ervoor te zorgen, dat de versiering niet te opdringerig wordt. Hiermee bedoel ik, dat versiering niet zóó moet zijn, dat deze te veel aandacht vraagt. Het geheel moet steeds rustig blijven, en dit is natuurlijk het meest afhankelijk van de te gebruiken kleuren.

Hiermee staat of valt de geheele versiering! De rand kan nog zoo aardig zijn, toch wordt alles bedorven door een slechte kleurencombinatie! Natuurlijk zijn sprekende kleuren daarom niet buitengesloten, mits goed toegepast.

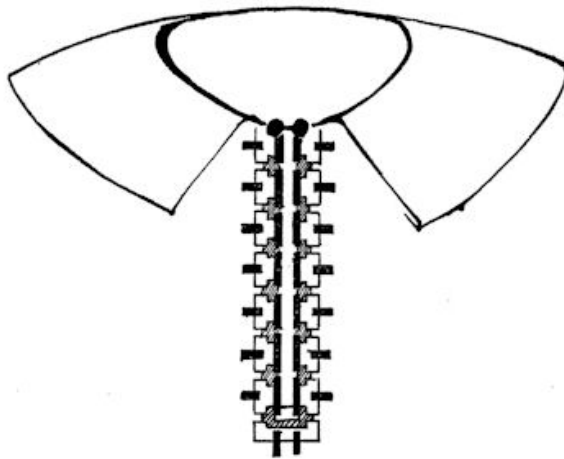
Zoals ik reeds zei, laat ik dus de keuze van handwerk materiaal: splijtgaren, perlgaren, zijde, wol en stoffen (daar zijn jute, linnen, reformstof, enz.) altijd geheel aan u over. Ik raad u aan hier vooral veel zorg aan te besteden, daar dit een groote factor is in uw werk!

Dit keer wordt het een gecombineerde handwerk- en teeken-„maand“. Uit de hierbij afgebeelde schetsjes kunt u reeds opmaken, dat het nu niet alleen om randen gaat, maar dat deze op een bepaalde manier op een voorwerp zijn aangebracht.

Nu volgt een bespreking op welke wijze u de randen, opgegeven in het October- en December-nummer (dus staande en z.g. „dubbele“ randen, zonder of met hoek) in praktijk kunt brengen.

Allereerst dan de z.g. „dubbele“ randen, ik bedoel die randen, die onder en boven gelijk zijn. Deze randen hebt u op twee manieren geteekend, n.l. afgesloten en uitstralend. Bekijk u eens Afb. I.

Hier ziet u een ceintuur voor een meisjesjurk. Dit is welhaast een van de eenvoudigste

Afb. II.

en gemakkelijkste voorwerpen, wanneer de sluiting tenminste een gesp is.

De rand hiervoor is een afgesloten rand, omdat deze het beste past bij de omgevouwen zijanten van de ceintuur.

Verder kunnen we een band, gewerkt op dezelfde manier als de ceintuur, gebruiken als staande band aan een vierkant, rond of rechthoekig kussen. Het kussen bestaat dan bijv. uit een vierkant onder- en bovenvlak; daartusschen wordt de lange rechte bies gezet (naad op één der hoeken). Ook in 2 kleuren staat dit heel goed, bijv. boven- en ondervlak van donkere kleur, staande bies van lichte stof, geborduurd met dezelfde donkere kleur als de rest van het kussen.

Nu volgen een paar heel andere voorwerpen met nieuwe moeilijkheden.

Op Afb. II ziet u een splitversiering, die zoo de indruk maakt van een dubbele, naar links en rechts uitstralende rand. Natuurlijk zijn dit 2 enkele randen, die juist als het split gesloten is, tegen elkaar aanvallen (dus op de wijze als de randjes, die „rug aan rug“ staan).

Waarom hier nu een uitstralende rand? Wel, hierbij is de afsluiting noodig aan de kant van het split, want hier eindigt de rand en wordt de stof omgevouwen, en daar moet de rand recht of zoo goed als recht zijn afgesloten. Heel anders is het met de buitenzij gesteld, want hier eindigt de versiering midden

Afb. I.

op de stof en moet, om dit duidelijk te laten uitkomen, flink uitstralen.

Wanneer u nu de onderste punt bekijkt, is hierbij niet het randje botweg afgesneden, maar wel degelijk gezocht naar een mooie beëindiging. De vlakken zijn met een paar lijnen verbonden, een paar streepjes erbij en de overgang is klaar.

Iedere flink uitstralende rand kunt u hiervoor gebruiken en dan natuurlijk zoo geplaatst als het voorbeeld aangeeft.

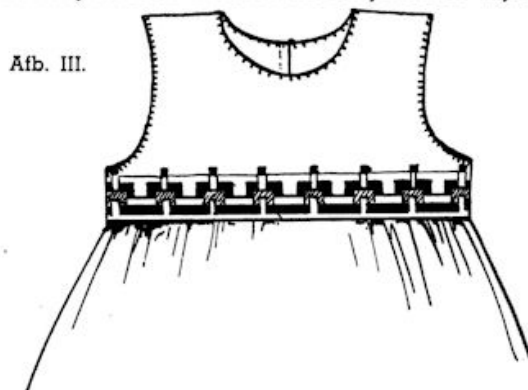
Een versierd split, gewerkt in fijne tinten op een zomerjurk of blouse, zal vooral nu bewerkte blouses weer in de mode zijn, volstrekt geen gek figuur maken.

Verder natuurlijk voor kinderkleding, evenals de volgende twee voorbeelden (Afb. III en IV).

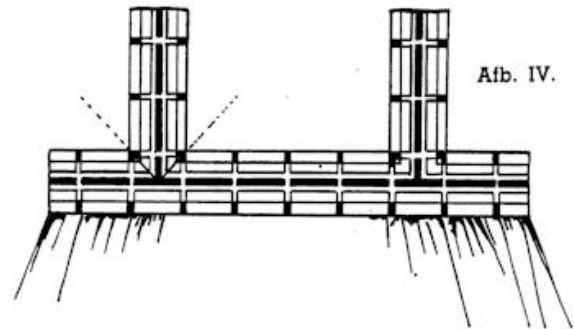
Afb. III laat een kinderschortje zien. Het gewone modelletje, lijfje met aangerimpeld rokje. Dit is weer een gemakkelijk voorbeeld, want de versiering bestaat uit een staande rand zonder hoek, gewoon onderaan het lijfje en ook desgewenscht op het rokje gewerkt. Het spreekt vanzelf, dat dit weer een enkele staande rand moet worden, daar de onderkant het einde van het lijfje aangeeft en de bovenkant in de stof uitloopt. De rand op het afgebeelde schortje is in verhouding wel wat zwaar geworden, ook al omdat het zwart natuurlijk erg afsteekt.

Verder kunnen we een staande rand met hoek toepassen aan de zijden van een vierkant kussen of kleed. In de hoeken gaan we dan eerst, zooals bij het teekenen, een hoeklijn zetten. Met een flink afstekende kleur (liefst een die niet in het werk gebruikt wordt) gaan we daartoe een hulplijn rijgen, vanuit het hoekpunt. We nemen een kruispunt op, een kruispunt neer, enz. (een kruispunt is een liggende en staande draad samen). We kunnen nu de hoek werken en gemakkelijk controleeren.

Het 4de voorbeeld is ook een kinderschortje. Hierbij komen nieuwe moeilijkheden kijken,

Afb. III.

Afb. IV.

n.l. de overgang van schouderstukje naar het rondom loopende stukje. U ziet wel, dat de schouderstukjes niet zoo maar ergens aangezet zijn, maar dat er natuurlijk gezorgd moet worden een goed geheel te krijgen. Dit vinden we op de volgende manier: In beide hoekpunten van het schouderstukje zetten we een schuine binnenwaartsche hoeklijn, die elkaar precies in het midden van de liggende band ontmoeten (zie afb. linkerschouderstukje). De rand van het schouderstukje wordt doorgewerkt tot deze schuine lijnen, de linkerhelft keert naar links, de rechterhelft naar rechts om de hoeklijn en de liggende rand wordt verder afgewerkt door er de ontbrekende onderhelft bij te werken.

Voor deze versiering moet weer een afgesloten dubbele rand gebruikt worden, zooals u wel opgemaakt zult hebben uit voorgaande uitlegging.

Het laatst komt het boekoms lag aan de beurt, met een combinatie van dubbele en enkele rand.

De rug bestaat natuurlijk uit een, naar beide zijden, uitstralende rand. Hierbij kan best dat uitloopen zelfs extra verzwaaard worden. Maar nu de overgang naar de zijkanten!

We zetten daarvoor vanuit het onderpunt (zie pijl) schuine hoeklijnen naar links en rechts, om aan te geven hoe de linkerhelft van de rugrand naar links keert en de rechterhelft naar rechts de hoek omgaat.

Even is hier naderhand een kleine wijziging in de zijkanten gemaakt, n.l. het zwarte blokje. Dit is gedaan om de zijkanten iets meer af te sluiten. Hierbij moet men ook altijd het geheel dusdanig indeelen, dat ook de buitenste vier hoeken gelijk worden aan de hoeken bij de rug, omdat het anders niet goed kan uitkomen.

We zijn nu aan het eind gekomen van de bespreking van enkele voorwerpen. Enkele moeilijkheden zijn er nog wel bij. Deze maand gaat u nu eens elk van deze moeilijkheden uitwerken en in tekening brengen en wel: 1e. een voorbeeld van een split; 2e. een kinderschortje met schouderstukje en 3e. een boekoms lag.

Hebt u gelegenheid één van al de hierboven besproken voorwerpen geheel of gedeelte-

helft van de schering op, van den anderen kant komt de roode spoel aan.

De draden slaan we nu om elkaar heen en dan allebei weer terugwerken (kam verzetten). Nu bruin, iedere keer 1 dr. minder opnemen, dus rood steeds 1 meer. Zoo doorgaan tot het bruine puntje 4 dr. breed is. Nu weer 8 dr. breed beginnen, smaller laten worden tot 6 dr. breed. Nu ineens 12 dr. opnemen. Deze punt weer tot 7 dr. terug laten lopen.

Ons werk is nu $6\frac{1}{2}$ c.M. breed.

Dit is het midden. De andere helft nemen we steeds één draad meer, tot het puntje even lang is als het laatste. De volgende evenzoo' doen. Dan weer het randje weven in tegenovergestelde volgorde.

De overslag moeten we nu afmeten. Deze is 14 c.M. De overige lengte leggen we met de goede kanten op elkaar en knopen het visschersgaren 1 dr. van boven en 1 dr. van onder tegen elkaar af.

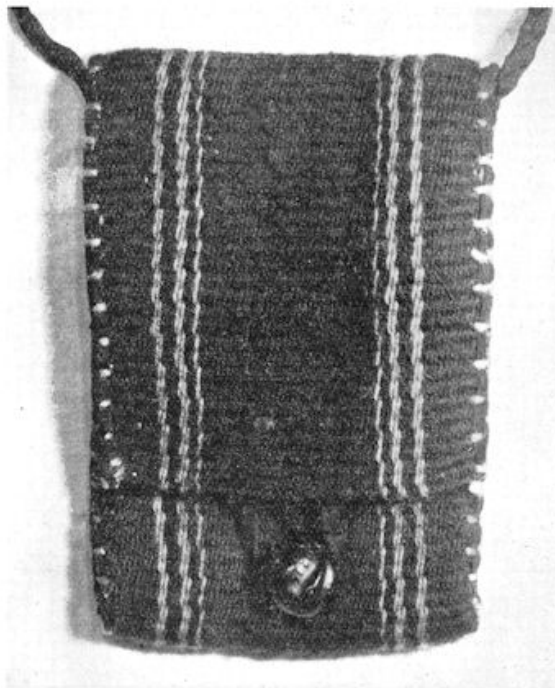
We krijgen dus nu ineens een zakje. We draaien het nu om en versieren de naad met eenzelfde of mooi afstekende kleur D.M.C. band of biaislint. Dit steken we om met belge wol. Aan de overslag vouwen we het bandje dubbel, zoodat het visschersgaren er onder valt, en steken het ook om.

Nu nemen wij van het band 3 einden en vlechten dit tot een hengel van c.a. 38 c.M. lang en bevestigen dit aan de binnenkant van de tasch.

In de vouw van de overslag naaien we 'ook' een stukje band, waarin een reepje stevig karton of een baleintje wordt gestoken, dit is voor het doorzakken. We sluiten het geheel met een mooie knoop en maken van band een lusje. Van binnen voeren we het met zijde of iets anders, dat geschikt is. Dit taschje kan zoowel 's middags als 's avonds gedragen worden. Ook kunnen de kleuren naar de mantel gekozen worden.

ANNIE GROENHEYDE.

De Jagerstraat 9, Rotterdam.

GEBREID DAMESVEST ZONDER MOUWEN.

(MET FOTO EN TEKENING VAN HET PATROON).

Bijgaand patroon is getekend op de volgende maten: halve bovenwijdte 54 c.M.; halve heupwijdte 60 c.M.; gehele lengte, van voren gemeten, 45—63 c.M.; dezelfde maat, van achteren gemeten, 41—59 c.M.

Rug- en voorpanden worden in heen- en teruggaande toeren afzonderlijk gebreid. Ook bestaat elk voorpand uit twee delen, die later aan elkaar gehaakt worden. De lijn op de tekening geeft de scheiding van het voorpand aan.

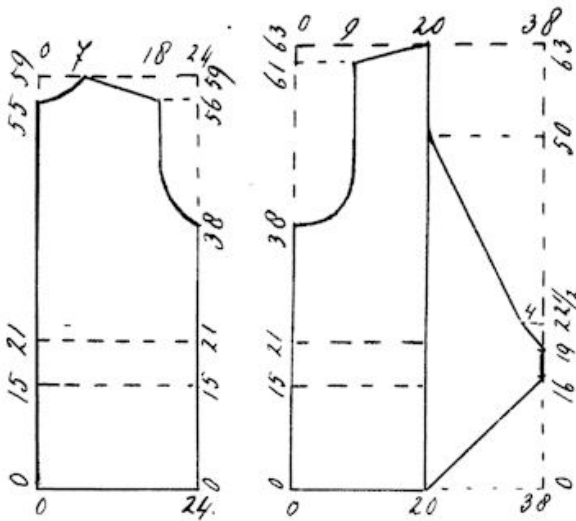
Het voorste gedeelte met de schuine overslag wordt 1 recht 1 averecht gebreid. Ook breien we, op taillehoogte voor meer aansluiting in de andere delen van het voorpand en in het rugpand een gedeelte 1 r. 1 av. met dunner breinaalden.

Het patroontje, waarin het vest overigens gebreid is, bestaat uit twee verschillende toeren:

1e toer: op de rechte zijde van het werk, 2 r. 1 av. herhalen.

2e toer: op de verkeerde zijde van het werk, geheel recht breien.

Om het juiste aantal opzetsteken te berekenen, breien we eerst een staaltje van 24 steken breed en 20 toeren hoog in het hierboven beschreven patroontje. Dit lapje leggen we langs de anderkant van het patroon, dat we eerst op ware grootte moeten natekenen. Door nameten en berekenen komen we gemakkelijk tot het juiste aantal steken. Voor dit patroontje moet ons getal een 3 voud + 1 zijn.

Bij het armsgat worden, volgens de vorm van de tekening, steken afgekant. Om de schouders een schuine richting te geven, laten we de steken onbewerkt op de naald staan. De schouders mazen we later aan elkaar; de zijnaden worden dichtgenaand.

Als we de punt van het voorpand breien, beginnen we met 2 steken op te zetten; we breien deze steken 1 r. 1 av. De meerderingen komen aan de ene kant van de naald. We maken hier telkens aan 't einde van de naald 1 steek bij door uit de laatste steek 2 steken te breien, keren 't werk om, en breien nu uit de eerste steek ook 2 steken. Op taillehoogte volgen enige toeren zonder meerderingen. Dan volgen de minderingen aan dezelfde kant van 't werk.

In 't eerste gedeelte (zie tekening) worden op gelijke wijze inplaats van meerderingen minderingen gebreid; vervolgens minderen we voor de andere toer 1 steek. Het andere voorpand breien we in tegenovergestelde richting. Daarna haken we met een andere kleur wol de losse punt aan het voorpand door middel van 1 vaste, 1 kettingsteek, 1 vaste. In het rechtervoorpand wordt op taillehoogte geen verbinding gehaakt tusschen de beide delen van het voorpand. Deze opening dient, om de knoop, die we op de punt van het linkervoerpand zetten, door te halen.

Aan de punt van het rechtervoorpand haken we voor de sluiting een lus van kettingsteken met vasten er omheen.

Ons vest is rondom omgehaakt met afwisselend 1 vaste, 1 kettingsteek.

De twee grote knopen zijn overgehaakt met de beide kleuren.

Dit vest is van terra koordwol gemaakt en omgehaakt met bruin. We gebruikten hiervoor breinaalden no. $3\frac{1}{2}$; voor het 1 recht 1 av. breiwerk, dat hierin voorkomt, breinaalden no. $2\frac{1}{2}$.

Dat we de kleur kiezen in overeenstemming met de kleur der japon, waarop het vest gedragen wordt, behoeft wel niet nader aangeduid te worden.

A. BALDER.

Bovenstaand aardig vest met de bijzonder originele sluiting zal, naar wij hopen behalve de abonnee, op wier verzoek het ontworpen werd, ook nog andere lezeressen naar de breinaalden doen grijpen. En met wat hierna komt vertrouwen wij een wens van zeer vele haaklustigen vervuld te hebben: eindelijk weer eens een spreij!

EEN SPREI.

Hierbij een tekening van de gehele spreij; een tekening van ruim een vierde gedeelte van een gehaakt blok en een gedeelte van het werk, ter verduidelijking, hoe het haakwerk in linnen kan gezet worden. Gezien de grote belangstelling voor een vroeger geplaatst spreipatroon, twijfelen we er niet aan, of velen zullen met ingenomenheid ook van dit kennis nemen. Deze spreij wordt gemaakt van linnen en haakwerk; de gestreepte blokken op de tekening zijn gehaakte, het overige is linnen.

Eerst haken we de daarvoor in aanmerking komende blokken, en meten hoe groot deze zijn; ons blok is ruim 18 c.M.² groot en is gehaakt van D.M.C. no. 30 met een haaknaald no. 10.

De tekening van het ruim een vierde deel van een gehaakt blok is als volgt ontworpen: De streepjes zijn stokjes; tusschen de stokjes haken we 1 kett.st.; de ruitjes zijn 1 stokje, 3 kett.st. 1 stokje, enz.

De dicht getekende stukken zijn stokjes; boven elk ruitje van de tekening staan dus, behalve de stokjes, die boven de lijnen komen, nog drie stokjes.

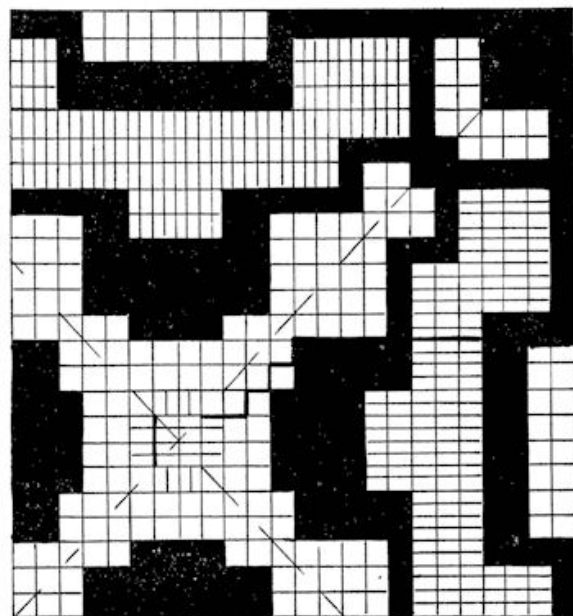
Omdat de ruitjes van dit haakwerk nog al breed worden, moeten de stokjes ook iets langer gehaakt worden. We haken ze als volgt: omslaan, insteken, omslaan, de haaknaald door één steek halen, omslaan, de haaknaald door twee steken halen, omslaan, de haaknaald door twee steken halen, omslaan. We beginnen bij het middelste vierkantje van ons blok, daar, waar de horizontale dikke lijn getekend staat, en haken 8 kettingsteken. Vervolgens omkeren.

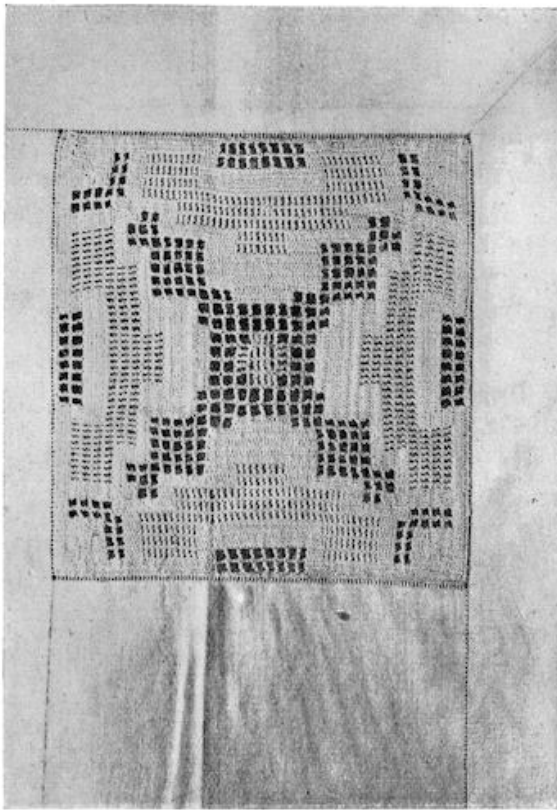
1e toer: 4 kett.st. voor het 1e stokje (1 kett.st. 1 stokje), nog driemaal herhalen. Tusschen de stokjes ligt 1 kett.st. van de opzetrand, omkeren.

2e toer: als de eerste. Niet omkeren.

Daarna haken we om dit kleine vierkant verder. De dikke lijn op de tekening wijst het begin van elke toer aan.

Nog één toer zullen we beschrijven: de daarop vol-

de stof weggeknipt, de zoom omgehaald en vastgereggen.

Dan meten we binnen de open naad de grootte van ons blok af en halen de draden van de twee andere zijden uit de stof. Daarna knippen we het linnen aan één kant een halve c.M. binnen de uitgehaalde draden af en spelden één kant van het haakwerk hierop vast. Stukje voor stukje halen we de spelden uit het werk, rollen van de halve-c.M.-naad een krielzoompje en naaien het haakwerk met een dunne draad linnen garen aan het rolzoompje vast.

We steken een paar maal om het zoompje en in de achterste lus van het haakwerk, dan nemen we in het open randje een bosje draden op, steken in de laatstgemaakte opening in het open randje in, nemen weer zoompje en achterste lus van het haakwerk samen. Zo gaan we door.

Tussen twee bosjes draden van 't open randje liggen 1 of soms 2 steken van 't haakwerk; we zorgen er voor, dat 't laatste niet in- of uitgewerkt wordt.

De andere zijde van de open rand wordt ook omgewerkt. We steken dan alleen in 't linnen en om de bosjes draden. 't Spreekt vanzelf, dat we ook eerst de buitenkant kunnen werken en daarna de blokken er in zetten.

De bosjes worden dan, misschien nog gemakkelijker dan op de eerst aangegeven wijze, even groot.

Wie liever de spreij in zijn geheel van haakwerk maakt, kan al 't linnen weglaten en de blokken met overhandse steken aan elkander naaien. In dat geval hebben we een rand nodig.

Kunnen we de lezeressen hiermede een genoeg doen, dan willen we mettertijd wel een tekening voor een bijpassende rand met hoek geven.

A. BALDER.

gende toeren kunnen heel gemakkelijk volgens de tekening gehaakt worden.

- 3e toer: 11 kett.st. 1 st. 4 × (1 kett.st. 1 st.)
- 7 kett.st. 1 st. 4 × (1 kett.st. 1 st.)
- 7 kett.st. 1 st. 4 × (1 kett.st. 1 st.)
- 7 kett.st. 1 st. 3 × (1 kett.st. 1 st.) 1 kett.st.

verbinden met een halve vaste aan de vierde kett.st. vnaaf 't begin van de toer.

Aan het einde van de 4de, 5de en 6de toer wordt de draad door middel van halve vasten op het juiste hoekpunt gebracht.

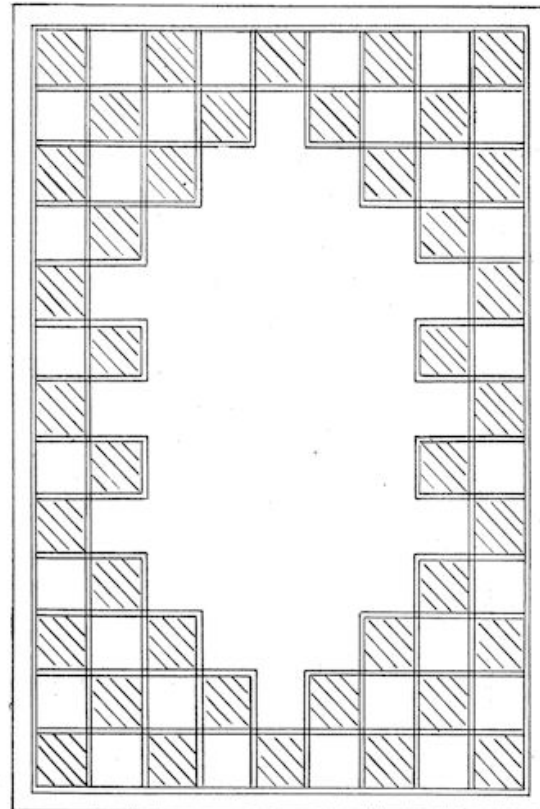
De opzetrand en de eerste toeren van ons haakwerk mogen vooral niet vast gehaakt worden. Een precies en met veel zorg gehaakt midden, geeft later aan ons blok een mooie vierkante vorm; en dit is een belijste eis.

Hebben we de blokken gehaakt, dan worden ze nat gespannen op een stuk papier, waarop we vooraf een vierkant tekenden. Als 't werk droog is, mogen we de spelden er uithalen.

Bij een grootte van 18 c.M.² per blok, en een zoom van 6 c.M. langs de buitenkant, wordt de spreij 2,46 M. bij 1,47 M. groot. Willen we, 't is het mooiste, maar ook het duurste, de spreij van één stuk linnen maken, dan hebben we nodig 2,46 M. + 14 c.M. voor twee zomen en twee inslagen = 2,60 M. lengte bij 1,74 M. + 14 c.M. = 1,88 M. breedte.

Zijn de blokken groter of kleiner gemaakt, dan moeten we de berekening opnieuw maken.

Het gedeelte van de spreij op de foto laat ons zien de breede zoom en het inzetten van het eerste blok. Eerst worden, 13 c.M. van af de buitenkant, de draden voor de open rand langs de brede zoom uit de stof gehaald. De schuine naad in de hoek wordt gestikt,

De hele spreij.

De Soupe-populaire.

De auto stopt! „Soupe! soupe! soupe!“ klinkt de roep door de Hallen. In de vormloze hopen komt beweging. Stijf en moeilijk stuntelen mensen omhoog, stropelen nog slaapdronken naar de soepauto. „Soupe, soupe, soupe!“ Van alle kanten naderen ze en daar staan ze nu in een brede kring in afwachting van de dampende portie soep en het knappende stuk brood, dat hen zal worden aangereikt.

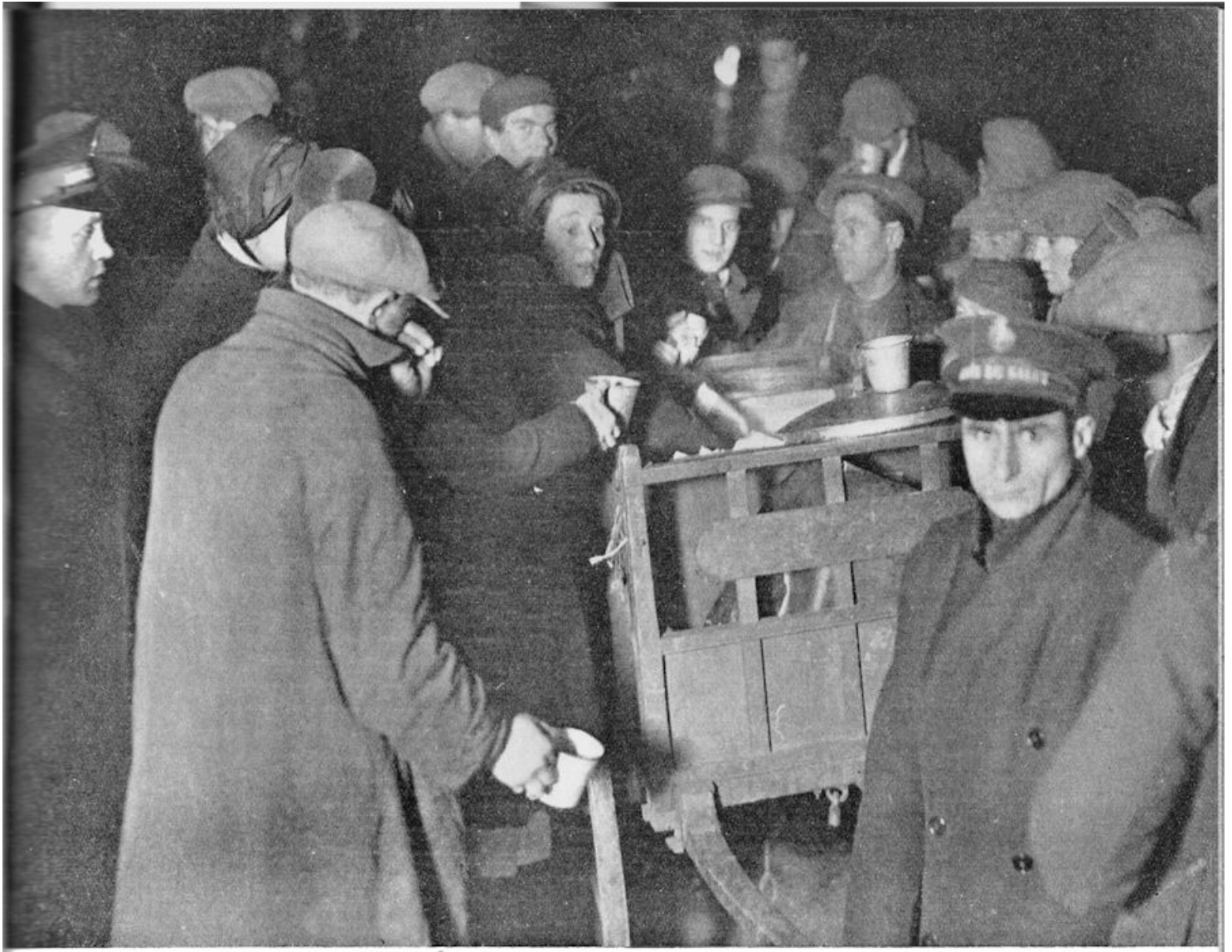
Er zijn er die zó vast slapen door drank of uitputting, dat ze als blokken hout blijven liggen. We gaan naar ze toe en schudden ze aan hun arm, maar soms is er geen beweging in te krijgen. Om de soepauto is het stil, ze zijn te slaperig en te versuft om veel te zeggen, alleen hoesten ze allemaal. Pikzwarte vodden worden te voorschijn gehaald en als zakdoek gebruikt, en daarna strekken begerige handen zich uit naar de soep, die driemaal per week 's nachts verstrekt wordt. Er is niemand die niet bedankt en de meesten lichten de pet even op. Oude, zielige vrouwen, wier grijze haar om hun verkleumde gezichten piekt, begroeten de heilsoldaten als oude bekenden en met een glimlach om hun ingevallen monden, lepelen ze de soep. Een man met een witte puntbaard, die netjes in de kleren steekt, vertelt mij op zachte toon, hoe hij nooit had gedacht nog eens de „soupe populaire“ te moeten aannemen. Opeens schieten z'n ogen vol tranen, die rollen langs z'n baardig gezicht. Hij haalt een klein tuiltje verlepte viooltjes uit z'n tas en geeft die aan de ene heilsoldate, in ruil voor de soep. Er is ook een jongen van ze-

ventien jaar, die schoorvoetend zijn portie komt aannemen en tussen de zwervers in lompen valt een jonge man in een keurige jas zó op, dat we een gesprek met hem beginnen. Hij was kellner, de zaak werd gesloten, hij kwam op straat te staan, liep nu al maanden zonder werk, zonder steun, zonder thuis... Nu lag hij hier temidden van de schooiers in lompen, van de door ellende en lust tot wrakken en dronkelappen geworden mensen. Als er geen verandering kwam, ook zijn toekomst...

Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap.

Voort gaat het weer naar een Métro-ingang (de ingang van de ondergrondse tram) in het brandpunt van het mondaine Montmartre. Aan alle kanten flonkeren de lichtreclame's, uit de grote café's stroomt het licht naar buiten, vrouwen in avondkleed en heren in rok en hoge hoed verdwijnen in een mondaine gelegenheid vlak bij, en toch is al deze gloed en dit geschitter maar schijnvertoon, want voor de vreemdelingen is Parijs op dit ogenblik duurder dan ooit en daarom komen èn door de crisis èn door de lage pondenkoers èn door de concurrentie van het voor toeristen oneindig goedkopere Duitsland en Italië, op dit ogenblik zo goed als geen vreemdelingen naar Parijs. En in Parijs is alleen dolle uitgelatenheid, kwasi-levensvreugde, hoffelijkheid en beleefdheid te vinden als er geld te verdienen valt... Daarenboven is men in het democratische, „verlichte“ Frankrijk, dat trots boven z'n briefpapier zet: „Liberté, Egalité, Fraternité“ (Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap), zó

achterlijk ten aanzien van sociale hulp, van pensioenregeling, van gereguleerde steun, om maar niet eens te spreken over ontelbare andere aangelegenheden op politiek en maatschappelijk gebied, als de meeste Hollanders het zich in hun voortrefelijk geordende en geregeerde land niet kunnen voorstellen.

Een vrouwtje van zeventig komt de Métro-trappen opgestunteld, leunend op een man in lompen van een vijftig jaar misschien. Ze lopen beiden gebogen, want de regen striemt hun in het gezicht. Ze letten helemaal niet op de soepauto en eerst als de ene heilsoldate ze achterna gaat, komen ze met zulke blijde, verraste gezichten terug, dat het je tot in het diepst van je hart ontroert.

Er komen ook twee jongens, misschien van achttien. Werkloos zijn ze en inplaats van te eten hebben ze hun laatste franc uitgegeven om hun haar te laten knippen. Want als ze er niet netjes uit blijven zien, dan krijgen ze nooit, nooit meer werk. Herhaalde malen heb ik datzelfde gehoord. Liever honger en

een net gezicht, dan een gevulde maag en het uiterlijk van een schooier. Maar hoevelen van hen helpt dat netgeschoren gezicht aan werk? „Let u er ook op, dat die kleine wat krijgt,” zegt de ene jongen zacht tegen de heilsoldate, terwijl hij wijst op z'n makker. „Die kleine” is een dwerg, hij heeft een volwassen hoofd met mooie donkere ogen op een misvormd lichaam.

Na de soep gaan ze samen, blootshoofds, blauw katoenen broeken en donkere jasjes, de regennacht weer in....

Nabij de Notre-Dame.

Leeg is de ketel en terug gaat het naar Rue Beaubourg om hem te vullen.

Twee uur slaat het als we op een der meest historische plekken van Parijs, vlak in de nabijheid van het oer-oude, Grieks-Katholieke kerkje „St. Julien le Pauvre” aankomen. Nu de meeste café's sluiten en vele lichtreclame's donker zijn geworden, dooft de rode gloed die hangt tegen de zware regenluchten boven het inslapende Parijs,

langzaam uit... Maar voor velen is geen bed gespreid, sommigen van hen drinken zich zat om in een roes hun ellendig bestaan te vergeten en vallen neer onder een der Seine-bruggen, anderen lopen hongerend en nuchter in de nacht door Parijs.

Vol majesteitelijke rust doemt vlak voor ons de Notre-Dame omhoog, stil vloeit de Seine tussen de hoge kade-muren, verlaten liggen de straten om ons heen, geen sterveling is er te zien, maar als wij stoppen, dan is het of ze uit de grond oprijzen, zo komen van alle kanten de gestalten op ons af.

Men ziet tussen de dronkaards en wrakken, mensen, die men haast geen soep durft aanbieden. Een oude heer, z'n witte haar keurig in een scheiding, in een sjofele jas van goede snit, steekt stil z'n smalle hand uit naar het ijzeren pannetje en het brok brood, en een eenvoudig vrouwtje, gekleed in een zwarte japon, zonder hoed, zonder mantel, bedankt verlegen en verdwijnt even haastig als ze gekomen is...

En nog steeds naderen er anderen, van onder de Seine-bruggen komen ze suf en stijf omhoog gekrabbeld, uit sloppen en gaten duiken ze op, ze zetten zich op het natte muurtje, waar een ijzeren hek op rust, en tussen hen in zit ook een meisje van misschien twintig jaar, dat letterlijk het verse brood verslindt. Het is een vergadering van wel vijftig eters en er tussen staan vol belangstelling een zestal agenten, die twee aan twee van verschillende kanten nieuwsgierig zijn aan komen wandelen.

Het Licht der wereld.

Als alle soep is uitgedeeld, als niemand meer om een nieuwe portie vraagt, wordt de vergadering opgeheven.

Ze gaan weer terug naar de Seine-bruggen, ze verdwijnen in de sloppen. De wind is koud en het begint weer te regenen. De heilsoldaten tuffen weg, nadat ze eerst voor de jonge Zweedse, die om haar belangstelling voor maatschappelijk werk de tocht eveneens heeft meegemaakt, en mij, vol goede zorg een taxi hebben aangeroepen. Maar wij sturen de taxi weg en volgen een vrouw in lompen. Snel en gebogen gaat ze voor ons uit om tenslotte in een stinkend slop een plaats achter een hoop stenen te zoeken. Natuurlijk krijgt ze het geld om deze nacht in elk geval logies te zoeken, maar of ze het gedaan heeft weten we niet... De nacht is bijna voorbij en nieuwe nachten zullen volgen, altijd maar weer nieuwe nachten, tot die ene nacht komt, dat ze niet meer van achter haar steenhoop zal opstaan. En dan, wat dan? Zal dan voor haar de Nieuwe Dag stralend schoon aanbreken, of zal ze verdrinken in de Eeuwige Nacht?

Wie van hen weet van het Licht der wereld en kent de Liefde van den Heiland? Dat is de ontzaglijke verdienste van het Leger des Heils, dat men den mensen niet alleen voedsel en onderdak geeft, maar hen ook bekend maakt met een onvervreemdbaar geluk en een eeuwige zaligheid.

En wij, wat doen wij voor de wrakken der maatschappij?

portretje

Zij heeft brutale pony, en brutale ogen, en een brutale stem. Zij draagt een rode muts op één oor, en de dunne mantel met het goedkope bontje is armzalig van mislukte elegance. Zij staat de ganse lange dag te strijken in de lauwe broeihitte van een wasserij. 's Avonds, in de tram naar huis, heeft zij stekende voeten en een grauw-vermoeid gezicht, en de nette passagiers schuiven angstvallig uit haar nabijheid. Zij ziet het, en wreekt zich met brutale luidrugtigheid. Zij wreekt zich altijd. Op het kleine, benauwde kamertje thuis met een nijdig gebaar, waarmee zij haar weeggeld neersmijt; met de driftige scheldpartijen om

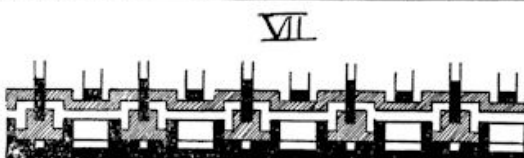
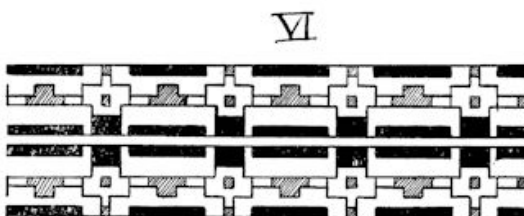
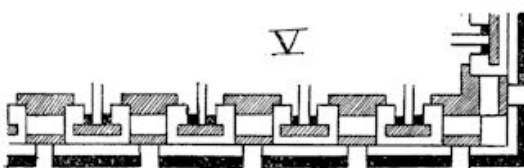
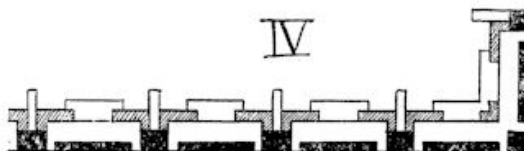
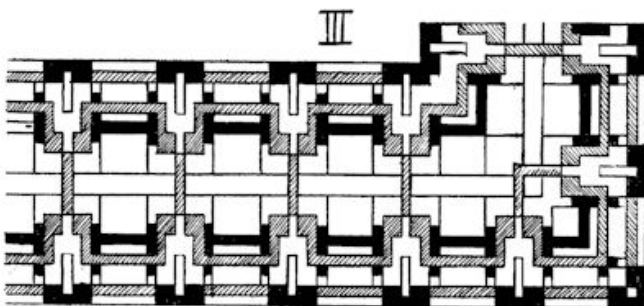
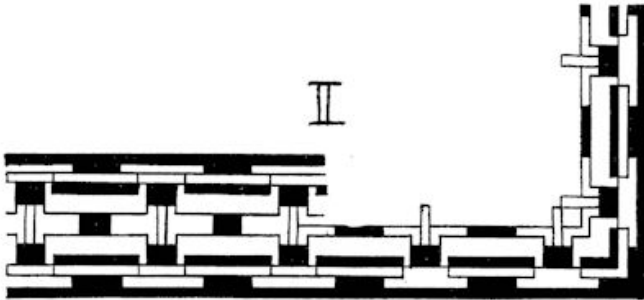
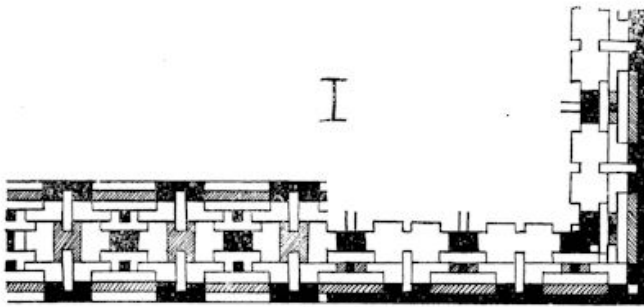
een kleinigheid. Op de tirannieke, grauwe fabriek wreekt zij zich met de helblauwe kunstzijden sleepjurk, waarmee zij 's Zaterdagavond langs de regenstraten flaneert. Alles is onecht aan haar, van de opzichtige prullige slangenleerschoenen tot de brutale schaterlach, waarmee ze de slenterende jongens achter zich aanlokt.

Maar soms ontglipt haar opeens de tartende bravoure: als ze in de tram onverhoeds in de grote wijze ogen van een rond babygezichtje kijkt. Dan kan haar felle blik plotseling zacht worden, en glimlacht zij overrompeld. En haar grove luidrugtigheid daar vlak overheen verbergt een brandende hunkering.

RIE VAN R.

Ontwerpen voor handwerk

In de Decembermaand hebt u zich toegelegd op het maken van randen met hoek en het is gelukkig gebleken, dat iedereen dit goed begrepen heeft. Toch waren in het algemeen de z.g. „dubbele“ randen beter dan de „staande“. Dit is heel begrijpelijk, want dubbele randen maken vlugger effect door de regelmatige herhaling van hetzelfde beginrandje.

Hoewel staande randen moeilijker zijn, moet u zich toch vooral flink op deze randen toeleggen, omdat ze in de practijk zo heel veel gebruikt worden en ze ook de fantasie meer ontwikkelen.

Allereerst de verdeling van zo'n staande rand, die onderaan min of meer afgesloten en bovenaan lichter uitlopend moet zijn. Ieder van u had dit ook wel zo gepraed, maar heel dikwijls was het randje mislukt door verschillende fouten.

Ik kreeg b.v. een rand ingezonden met een heel aardige tekening, maar de verschillende vakken waren zo ingevuld, dat de hele vereiste indeling (zie boven) verloren ging, en daarmee natuurlijk ook de rust! Het randje leek op z'n kop te staan, om het zo maar eens te noemen. Terwijl de tekening wel duidelijk het uitstralende liet uitkomen, bedierf het invullen eigenlijk alles. Echt jammer! Nu een tweede fout, n.l. de fout in de tekening zelf. Ik kan er niet genoeg nog eens voor waarschuwen, toch vooral niet te vol en te overdadig te werken!

Vooraf een wat bredere rand kan de rustpunten, waarover ik het al eerder gehad heb, niet missen. Altijd zorgen voor een flink open stuk of heel strak gedeelte, dat weinig de aandacht vraagt en des te meer deze aandacht trekt naar bepaalde punten. Straks, bij het bespreken van enkele ingezonden randen kom ik daarop terug.

Wanneer u onder het werken uw papier dikwijls op een afstand houdt en een flink duidelijk zwart potlood gebruikt, kan het niet anders of u zult zeker in veel gevallen deze fout voorkomen.

U ziet dan b.v. al spoedig, dat sommige gedeelten van de rand als los zand aan elkaar hangen, of juist op elkaar gepakt lijken. Of dat een ander maal de rand veel te druk versierd is, iedere rust en duidelijke indeling ontbreekt. Het is een belangrijke zaak, goed te oordelen, waar nu veel weg moet, of zó veranderd, dat er wel lijn en indeling komt.

Nu komen de afbeeldingen van randen aan de beurt; ik heb ze dit keer weer van anderen uitgekozen.

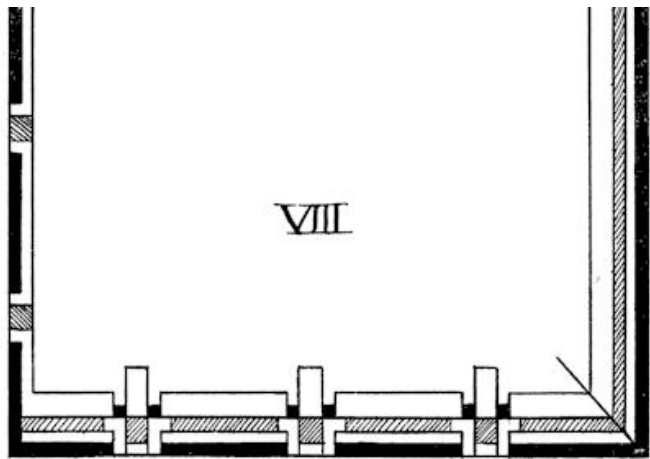
Wij beginnen met Afb. I (van Mej. K. te Hardinxveld) met rechts de enkele opstaande rand, links de dubbele. Beide heel aardige randen, hoewel de brede rustiger aandoet en daarom beter is dan de staande. Dit komt hoofdzakelijk door de bovenkant, die door de inhammetjes wat druk is geworden, hoewel het geheel toch al door de extra onderafsluiting, die ik er heb aangebracht, veel is verbeterd. Het randje was tevoren wat topzwaar. Overigens kan men hier onmiddellijk de zwaartepunten in het randje onderscheiden en dat is heel goed.

Afb. II (van Mej. K. te Terschelling), geeft hier 2 randen alleen in wit en zwart, hetgeen moeilijker is! De bovenafwerking van de staande rand is grappig gevonden, een rechte afsluiting, die toch de indruk van bovenkant behouden heeft. Bij de dubbele rand staan juist de eenvoudige zwarte blokken beter. Aardig is ook het verschil tussen deze en de voorgaande rand eens na te gaan. Rand II is eenvoudiger, véél strakker en toch uitstekend geslaagd!

Nu Afb. III (van Mej. K. te Middelburg), die het zichzelf niet gemakkelijk gemaakt heeft met een flinke brede rand. Ik heb deze juist gekozen, om de deelneemsters eens een voorbeeld van een rand te geven, waarbij eigenlijk wel wat te druk en overdadig gewerkt is, maar die er vanwege de goede verdeling nog best mee door kan. Op een afstand bekeken vallen al die kleine details weg en behoudt de rand toch een duidelijke lijn. Het midden open en daar doorheen even een verbinding van de hoofdmotieven en daarnaast meteen flinke afsluitbiezen, die door het grijs verbonden, door de hele rand heenlopen. Bij de hoek heb ik een paar vlakjes weggelaten, omdat het er rommelig was. Dit mag natuurlijk altijd gedaan worden, als de hoek ervan opknapt.

Verder eens een paar staande randen, IV en V, van Mej. B. te Tzummarum, die ik allebei zo uitstekend vond, dat ik bij uitzondering nu maar eens 2 randen van één persoon genomen heb. De enkele staande randen waren bij de meeste inzendingen nog het zwakke punt!

Hoe eenvoudig ook (bij IV is toch héél weinig bijgetekend!), is er op deze rand niets aan te merken. Alleraardigst is de strakke indeling, die toch niet de indruk van te weinig geeft. Rand V is meer uitgebreid en ook van

VIII

IX

kleurverdeling en tekening beide heel goed. Let u eens op de aardige hoeken!

Nu nog VI van Mej. V. te Andijk, een dubbele rand, die ook opvalt door goede verdeling van het zwart.

De laatste vrije opgave voor een staande rand gaf in de meeste gevallen nogal moeilijkheden.

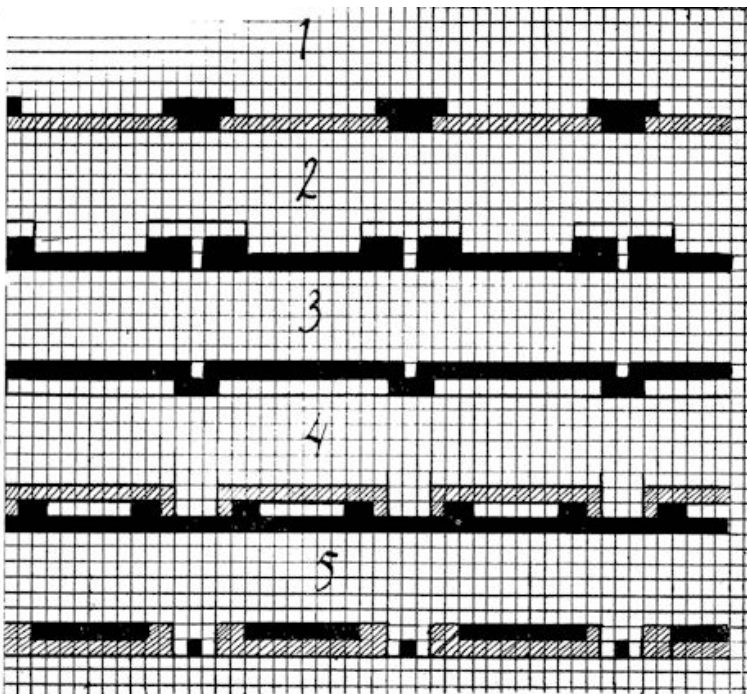
Hierbij Afb. VII (van Mej. v. L. te Rotterdam) met een voorbeeld van deze opgave. Het resultaat is goed geworden, alleen lijkt het randje wat gedrongen. Dit komt hoofdzakelijk door de vele lijntjes, die naar boven wijzen. Maar het valt ook niet mee, zo in het geheel zonder enige steun te werken.

Nu komt het nieuwe werk aan de beurt. Weer randen met hoek, maar nu een geheel andere oplossing. Wanneer men nu een rand wil werken op een voorwerp van ongelijke afmetingen, bijv. onderaan een gordijntje, dan kunnen we voor de zijkanen niet dezelfde rand gebruiken als aan de onderkant.

Daarvoor krijgen we een afwerking als bijv. Afb. VIII (rechter hoek). Hier is de hoeklijn heel gewoon schuin geplaatst, zoals u het ook van vorige malen gewend zijt. Het grote verschil is, dat aan de andere kant van de hoek alleen eenvoudige biezen zijn getekend, ontstaan uit de onderrand.

Met opzet is hier (Afb. VIII) een eenvoudige rand genomen, waarbij de overgang heel gemakkelijk is. De biezen voorbij de hoek zijn als het ware een voortzetting van de biezen vóór de hoek. Is de rand anders of ingewikkelder van indeling, dan wordt het vanzelf ook iets moeilijker die biezen op een aardige manier te vinden. Deze biezen moeten natuurlijk ook weer een streepverdeling vormen, die van onderen het zwaarste en bovendien héél eenvoudig is.

Het is absoluut noodzakelijk de hoeklijn in

het strakste en eenvoudigste gedeelte van de rand te plaatsen. Ook mag u gerust de hoek iets veranderen, zodat u bijv. een streep iets versmalt, wanneer dat mooier staat. Bekijkt u nu eens de linker hoek van Afb. VIII. Deze is weer heel anders. De zijanten behouden wel dezelfde indeling als de onderrand, maar toch heel anders, véél eenvoudiger. Dit is een oplossing voor een overgang van een brede rand in een veel smalere, en die samen toch een goed geheel vormen. De rand zelf is vereenvoudigd, gehele gedeelten weggelaten en de hoek zo mooi mogelijk uitgewerkt.

Probeer u nu eens bij rand IX aan 2 zijden een hoek te tekenen, zoals Afb. VIII links en rechts het aangeeft. Dus eerst maar de streepverdeling, daarna een smallere rand (voor rand IX onderaan tellen 8 witte ruitjes, 2 grijze, 2 zwarte, 2 grijze, enz. De rest kunt u op het oog wel natekenen).

Denkt u er vooral om de tekeningen op flinke afstand van elkaar te plaatsen, dit vergemakkelijkt de correctie zeer.

Opgave 1, 2, 3, 4 en 5 zijn weer het begin voor staande randen, die u eerst verder uit gaat werken.

Daarna worden aan beide zijden hoeken aangetekend als voren.

Deze hoeken zijn véél moeilijker dan welke vorige opgave ook, daarom zijn er dit keer ook maar 5 nieuwe randen!

Evenals anders zal ik er ook nog een extra'tje bij doen en wel een staande rand met zo weinig mogelijk zwart en grijs en hoofdzakelijk uitgewerkt in lijn.

Als dit alles klaar is, het werk weer liefst vóór 24 Februari opzenden naar onderstaand adres. Dus tot de volgende keer.

ATELIER „DE DRIEHOEK“.

Adres: J. F. Meijer, Uiterwaardenstraat 314, Amsterdam-Zuid.

boekenmolen

Bij A. W. Sijthoff's Uitg. Mij. N.V. verscheen een, met vele foto's voorzien, prachtwerk: Alice Nahon herdacht.

Urbain van de Voorde verdedigt de poëtische waarde van haar gedichten tegen al te intellectuele kritiek. Luc Indestege heeft het over de muzikaliteit van haar minder bekende bundel „Schaduw“. Aandoenlijk is wat Lode Zielens vertelt over „De laatste maand“. De laatste bijdrage is een lezing van haarzelf over „Dichten“. De velen, die de poëzie van Alice Nahon waarderen, zullen deze gedachtenis aan haar gaarne bezitten.

J. M. W.—W.

Een heel speciale reeks boekjes werd uitgegeven door „De Tijdstroom“, Lochem, n.l. de Koningin-Emma-Serie, „voor onze zieken“, gewijd aan de nagedachtenis van de lieve oude dame, aan wie we allen zulke vriendelijke herinneringen hebben. Het zal heel prettig zijn voor een zieke zo'n boekje te krijgen: zij zien er buitengewoon smaakvol

uit en zijn in grote, duidelijke letter gedrukt. De inhoud bevat geen gemakkelijk neergeschreven gemeenplaatsen, maar goede, inderdaad bemoedigende gedachten. De prijs is f 0.75 per stuk. Hieronder laten we de titels der 6 verschenen deeltjes volgen:

1. C. Rijnsdorp: „Het Wonderbare Discours“.
 2. Wilma: „Jezus Leeft“.
 3. A. van Hoogstraten—Schoch: „Gezegend Distelkruid“.
 4. Mr. Roel Houwink: „Ziekentroost“.
 5. Mr. Roel Houwink: „Voor jonge zieken“.
 6. C. Wilson: „Het Lied des Levens“.
- (Meditatie over psalm 23). L. S.

